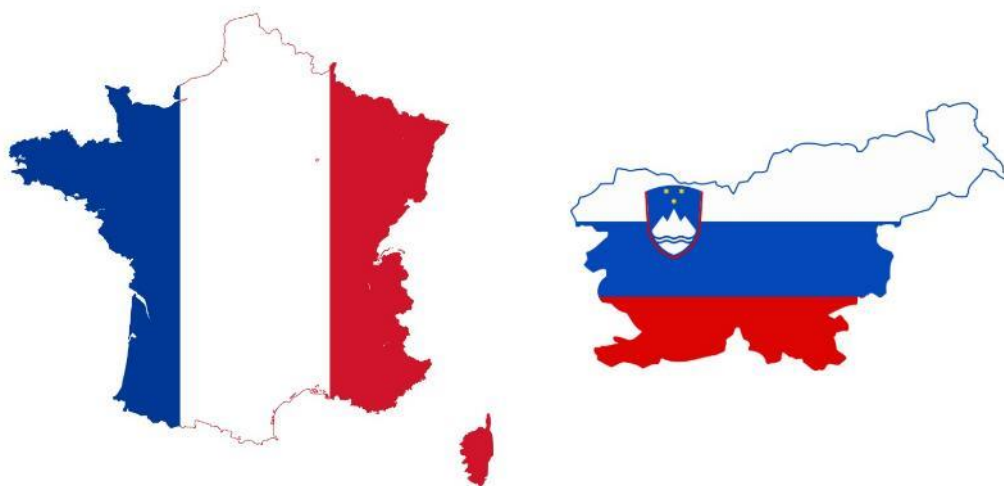

MESTNA OBČINA CELJE
KOMISIJA MLADI ZA CELJE

Francozi in francoščina v Sloveniji

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICE:

Amadea Begović

Leila Bohorč

Ana Pilko

MENTORICA:

Helena Stepišnik, prof.

Celje, 2015

I. OSNOVNA ŠOLA CELJE

Francozi in francoščina v Sloveniji

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICE:

Amadea Begović, 9.a

Ana Pilko, 9.a

Leila Bohorč, 9. b

MENTORICA:

Helena Stepišnik, prof.

**Mestna občina Celje,
Mladi za Celje, 2015**

KAZALO

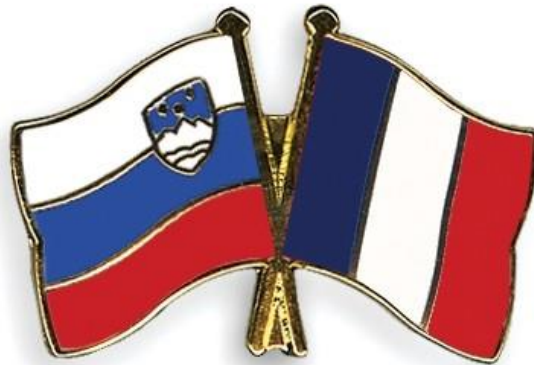
POVZETEK	4
1 UVODNI DEL	5
1.1 Uvod	5
1.2 Hipoteze raziskovalne naloge	6
1.3 Raziskovalne metode	6
2 TEORETIČNI DEL	7
2.1 Priprava na raziskovanje	7
2.2 Izrazi, ki pojasnjujejo naš odnos do francoščine	8
2.3 Zgodovinska osvetlitev razvoja francoščine	10
2.4 Razširjenost francoščine v svetu in v Sloveniji	11
2.5 Zgodovinska povezanost Francije in Slovenije	13
2.6 Ilirske province in njihov vpliv na življenje Slovencev	13
2.7 Kulturna povezanost Francije in Slovenije	14
2.7.1 Slovenija in Slovenci v francoski literaturi	15
2.7.2 Francija in Francozi v slovenski literaturi	19
2.8 Znani Slovenci o francoščini	20
2.9 Elementi francoščine v slovenščini	23
3 FRANCOŠKE USTANOVE V SLOVENIJI	25
3.1 Francosko veleposlaništvo	25
3.2 Francoski inštitut Charles Nodier v Ljubljani	26
3.3 Francoska šola v Ljubljani	27
4 RAZISKOVALNI DEL	28
4.1 Obdelava ankete	28
4.2 Analiza raziskovalnega dela	48
5 ZAKLJUČEK	49
6 PRILOGE	50
6.1 Anketa	50
6.2 Pogovor s prof. Slavkom Deržkom – vprašanja	52
7 LITERATURA IN VIRI	53

POVZETEK

Naša domovina Slovenija v Evropi zavzema majhen, a pomemben prostor, kjer so se v preteklosti večkrat križali interesi raznih velikih narodov, tudi Francozov. Zasedile smo, da je pred kratkim (v letu 2013) minilo 200 let od konca Ilirskih provinc, ki so na poseben način prinesle vpliv Francozov in francoščine v ta del Evrope. Ker se učimo francoščino kot izbirni predmet, sta nas prav prisotnost Francozov in tudi njihovega jezika v preteklosti ter njihov vpliv na naše življenje spodbudila, da smo želele ugotoviti, koliko se tega sploh zavedamo.

Ključne besede:

Francija, francoščina, frankofonija, galicizmi, Ilirske province, povezovanje

Slika 1: Francoska in slovenska zastava

Vir: <http://www.crossed-flag-pins.com/Friendship-Pins/France/Flag-Pins-France-Slovenia.jpg>

1 UVODNI DEL

1.1 Uvod

»Naredite si veselje! Vsi jeziki so lepi, toda francoski jezik spremlja kanček blišča, zaradi česar je zelo ŠIK, zelo LEP in okusen kot BONBON«. To so besede, ki smo jih srečale na spletni strani Francoskega inštituta v Ljubljani na vabilu za učenje francoščine. Besedi CHIC – izgovorjeno /šik/ in BONBON sta pogosto rabljeni v slovenščini, pri tem pa nihče ne pomisli, da sta francoski. Ker se same učimo francoščino kot izbirni predmet že tretje leto, smo pomislile tudi, zakaj smo se odločile prav zanjo in pritrdile smo gornjim besedam. Podobno so gotovo razmišljali mnogi, ki so se učili ali se učijo francoščino, jo uporabljajo pri delu ali v vsakdanjem življenju ali pa imajo na kakršenkoli način stik z njo.

Ker nam je francoščina blizu, smo vedno pozorne, ko spoznamo ali izvemo kak nov podatek, ki se nanaša na jezik, kulturo ali zgodovino Francije. Pri pouku zgodovine so nas zelo zanimale Ilirske province in njihov vpliv na življenje Slovencev v tistem času. Še posebno smo bile pozorne na praznovanje 200 let Ilirskih provinc, ki smo ga spremljale preko različnih medijev. V času Ilirskih provinc, pa tudi že prej, srečamo na slovenskem ozemlju marsikaterega Francoza, ki je s svojim delom dal pečat Sloveniji. Prav tako pa je marsikateri Slovenec v tistem času že bil pravi frankofil ali navdušenec nad Francijo in francoskim. Prepričane smo, da bi življenje v Sloveniji potekalo precej drugače, če ne bi nanj vplivale Ilirske province. Zato smo jim posvetile posebno poglavje.

Zelo nas zanimajo tudi razni jezikovni pojavi, kot so galicizmi in razna rekla ali izrazi, ki se pojavljajo v raznih oblikah v slovenščini. Glede na obseg tega pojava smo se ga v nalogi le nekoliko dotaknile. Če bi ga želele bolj raziskati, bi verjetno morale narediti še kakšno raziskovalno nalogo.

S posebno anketo smo želele spoznati, kako razmišljajo o danih hipotezah naši sošolci in naključno izbrani starejši ljudje, pa tudi ljudje, ki jim je francoščina zelo blizu. Prepričane smo, da bodo njihova razmišljanja prepričala marsikoga, da bo začel razmišljati širše, bolj evropsko in mu bo francoščina razširila obzorje.

1.2 Hipoteze raziskovalne naloge

Na začetku raziskovalne naloge smo razmišljale o hipotezah, ki smo jih skozi nalogo želele potrditi ali zavreči. Predvidevale smo, da:

1. Slovenci dokaj slabo poznamo zgodovinsko povezanost Slovenije in Francije.
2. Slovenci dokaj slabo poznamo kulturno povezanost Slovenije in Francije.
3. Kljub zgodovinski povezanosti obeh držav smo Slovenci dokaj slabo informirani o francoski kulturi in francoščini.
4. Francoščina je za mnoge prepoznavna, a se je ne želijo učiti, ker se jim zdi pretežka ali nekoristna.
5. Slovenci smo dokaj slabo seznanjeni z možnostmi učenja in uporabe francoščine v vsakdanjem življenju.

1.3 Raziskovalne metode

Pri raziskovanju smo uporabile metodo anketiranja in opravile intervju / pogovor z osebo, ki je na tak ali drugačen način povezana s Francijo in francoščino. Anketirale smo 62 učencev v osnovni šoli in 32 odraslih, naključno izbranih ljudi. Vse podatke smo računalniško obdelale in rezultate predstavile v obliki grafov. Do ostalih potrebnih informacij smo prišle s pomočjo elektronskih in knjižnih virov v Osrednji knjižnici Celje – oddelek za študij, v naši šolski knjižnici ter z osebnim stikom v pogovoru s profesorjem Slavkom Deržkom.

2 TEORETIČNI DEL

V tem delu predstavljamo našo pripravo na raziskovanje, izraze, ki so povezani z našim odnosom do francoščine, kulturno in zgodovinsko povezanost Francije in Slovenije, nekaj znanih ljudi, ki jim je francoščina blizu in nekaj jezikovnih pojavov v slovenščini, ki so nastali pod vplivom francoščine. Prav tako predstavljamo nekaj francoskih ustanov v Sloveniji.

2.1 Priprava na raziskovanje

Pred začetkom pisanja raziskovalne naloge smo najprej razmislile o možnosti, da bi jo napisale v francoščini. Ugotovile smo, da je naše znanje še premajhno, saj nam je mentorica povedala, da po standardih SEJO (Skupni evropski jezikovni okvir) ne presega A2, kar pomeni, da smo sposobne pisati enostavna kratka besedila, ne pa nekaj tako obširnega kot je raziskovalna naloga.

Med nastajanjem naloge smo si najprej ogledale dokumentarni film Ilirske province, ki ga je RTV SLO predvajala v decembru 2009 ob 200 – letnici ustanovitve Ilirskih provinc. Film nas je najprej popeljal v čase pred nastankom Ilirskih provinc, konec 18. stoletja, ko so Francozi prvič za kratek čas prevzeli oblast na območju Slovenije. Spomnil nas je na nekaj pomembnih Slovencev v tistem času, ki bi jim lahko rekli frankofili. Nato nas je film seznanil z obdobjem od 1809 do 1813, ki ga poznamo pod imenom Ilirske province, njihovim vzponom in padcem, vodstvom, njihovimi prednostmi in slabostmi ter raznimi slovenskimi kraji, ki se želijo predstaviti kot kraji, kjer je spal ali se vsaj ustavil Napoleon med svojimi pohodi čez naše kraje. Predvsem pa nas je presenetila Napoleonova želja po združevanju evropskih narodov, kar pomeni, da so bile Ilirske province nekako predhodnica današnje Evropske unije, Ljubljana pa njihovo glavno mesto.

2.2 Izrazi, ki pojasnjujejo naš odnos do francoščine

Pri pouku francoščine smo se seznanile z besedami, ki izražajo naš odnos do francoščine in vsega francoskega. Uporabljale smo elektronsko izdajo Slovarja slovenskega knjižnega jezika, kjer smo poiskale besede **frankofil**, **frankofilija**, **frankofilstvo**, **frankofon**, **frankofonija**, **frankocentričnost**, **frankofob**, **frankofobija**. Vse navedene besede imajo predpono franko, ki pomeni francoski oziroma frankovski izvor.

Razlaga pomena posameznih besed:

- **frankofil** – oseba, ki ni francoskega porekla, a občuduje francoski jezik, kulturo, literaturo, način življenja, državo Francijo ali karkoli, kar je povezano z njo.
- **frankofilija** – občudovanje vsega, kar je francosko
- **frankofilstvo** – frankofilska miselnost
- **frankofilski** – pridevnik, ki se nanaša na frankofile ali frankofilstvo
- **frankofob** – oseba, ki ne mara ničesar, kar je francosko
- **frankofobija** – zavračanje vsega, kar je francosko.
- **frankocentričnost** – prevladovanje francoščine in francoskega na posameznih področjih.
- **frankofon / frankofonec** – oseba, ki govori francosko.
- **frankofonski** – pridevnik, ki se nanaša predvsem na nekdanje francoske kolonije, ki uporabljajo francoščino kot uradni jezik. V Sloveniji se pridevnik uporablja za poimenovanje dogodka, ko se predstavijo gimnazijci in osnovnošolci, ki se v Sloveniji učijo francoščino: frankofonski dan v Celju in frankofonski festival v Kranju.
- **frankofonstvo** – frankofonska miselnost, tudi gibanje za ohranitev rabe francoščine v določenih okoljih.
- **Frankofonija** – uradno francosko ime je L'Organisation internationale de la Francophonie in je združenje francosko govorečih držav. Ima 49 članic, štiri

pridružene članice in 10 držav opazovalk, med katerimi je tudi Slovenija. Pogoji za članstvo ni stopnja uporabe francoščine v državah članicah, ampak prisotnost francoskega jezika in francoske kulture v državi kot posledica stikov Francije z državami skozi zgodovino. Francoščina je uradni jezik v nekaterih državah zahodne Evrope, v nekaterih članicah je pogosto uporabljen jezik, medtem ko so povezave z drugimi bolj zgodovinske in kulturne. Moderna Frankofonija je bila ustanovljena leta 1970. Njen moto je *égalité, complémentarité, solidarité* (enakost, komplementarnost in solidarnost). Začela se je kot majhen klub francosko govorečih držav, kar je tudi prvotni pomen besede frankofonija, potem pa je prerasla v pomembno mednarodno organizacijo, ki z državami članicami sodeluje na področjih kulture, znanosti, gospodarstva, prava in miru. Skupaj z UNESCO-m Frankofonija spremlja razvoj jezikovne in kulturne raznolikosti v času globalizacije. Sodeluje tudi s podobnima skupinama špansko in portugalsko govorečih držav. Zastava Frankofonije predstavlja pet kontinentov, kar pomeni, da so njene članice z vseh celin.

Slika 2: Zastava Frankofonije

Vir: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Frankofonija>

2.3 Zgodovinska osvetlitev razvoja francoščine

Ste se že kdaj vprašali, kako se je razvijala francoščina? Me smo se, predvsem zato, ker je to jezik, ki je nekoliko vplival tudi na naše, slovensko besedišče.

Na ozemlju današnje Francije se je nov jezik začel pospešeno razvijati po rimski okupaciji Galije sredi 1. stoletja pr. n. št. Za to obdobje sta se uveljavila izraza Galoromanija in galoromanščina. Z izrazom Galoromanija razumemo romansko ozemlje (v antiki Gallia transalpina), z galoromanščino pa latinščino, ki so jo v tistem obdobju prevzela keltska in galska plemena, ter jo prilagodila prvinam svojega jezika. Razširjanje krščanstva v tistem času je prav tako gotovo pripomoglo k uvajanju latinščine. To nas je seveda spomnilo na čas, ko naj bi svojo galsko vasico branila slavna Astérix in Obélix, ki sta grenila življenje različnim osvajalcem. Mi pa imamo srečo, da njune dogodivščine lahko beremo tudi v slovenščini.

Slika 3: Astérix in Obélix

Vir: <https://www.pinterest.com/pin/173459023123033877/>

Ob vdoru germanskih plemen v Galijo so imeli, kar se tiče jezika, na severu Galije zelo močno vlogo Franki, dokaj manjšo Burgundi na vzhodu in Zahodni Goti na jugu Galije. Franki so dali deželi sicer ime, niso pa mogli romansko govorečim Galcem vsiliti svojega jezika. Dali pa so francoščini trajen pečat, saj so vplivali na izgovorjavo, slovnico in besedišče. Tak primer je poimenovanje barv, kjer večina besed ni

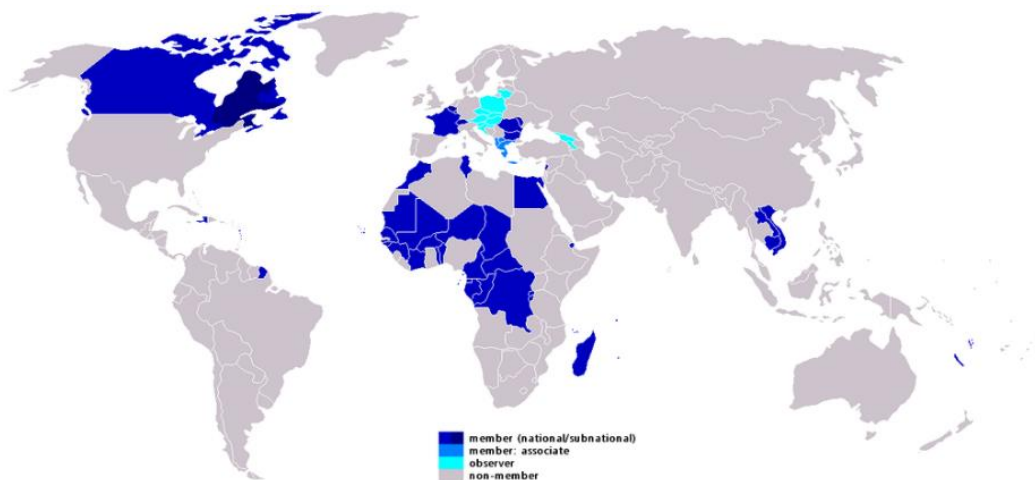
latinskega temveč germanskega izvora. S frankovsko dinastijo Karolingov se je učvrstil romanski značaj na vzhodu Galije. Za razvoj francoščine in drugih romanskih jezikov je zelo pomembna doba Karla Velikega, ker je njegova reforma šolstva, vzgoja pisarjev in notarjev povečala pomen latinščine, predvsem se je povečala razlika med literarno, pisano latinščino in govorjeno (ne več latinščino) romanščino, zdaj francoščino. Lahko torej rečemo, da se je francoščina rodila iz latinščine pred malo več kot tisoč leti, čeprav je bila takrat še precej oddaljena od današnje francoščine.

V srednjem veku se je francoščina ves čas spreminjala, ampak različno, glede na regije. Tako so langue d'oc imenovali govor južnega dela današnje Francije, langue d'oïl pa govor severnega dela Francije. Skupno ime za posamezne govore je bilo patois (narečja). Eden od njih se je razvil v predelu okoli Pariza, imenovanem Île-de-France (Otok Francije) in ta je imel zaradi svojega položaja nekoliko več možnosti, da se je razširil na večje območje, kjer se je spojil z dialekti različnih pokrajin. Ta govor je sčasoma postajal podoben sodobni francoščini.

2.4 Razširjenost francoščine v svetu in v Sloveniji

Kako pomemben jezik je francoščina danes? Nedvomno o tem govori dejstvo, da je francoščina, poleg angleščine, uradni jezik Evropske unije, da je na svetu veliko držav, v katerih je francoščina uradni ali vsaj eden izmed uradnih jezikov in da francosko govori kar 200 milijonov ljudi.

Kaj pa v Sloveniji? V Frankofoniji ima Slovenija status opazovalke, kar pomeni, da sta pri nas francoski jezik in francoska kultura prisotna kot posledica stikov Francije s Slovenijo skozi zgodovino.

Slika 4: Zemljevid frankofonskih držav – razširjenost francoščine po svetu

Vir: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Frankofonija>

Po podatkih Statističnega urada Slovenije je bilo med prebivalci Slovenije v starosti 25 – 64 let v letu 2011 takih, ki so govorili francosko, 5 %. Francosko govoreči so bili razmeroma enakomerno zastopani v vseh treh starostnih skupinah.

Podatki tudi kažejo, da francoščina izginja iz srednješolskih predmetnikov, tudi iz gimnazijskih. V šolskem letu 1977/78, do koder sežejo statistični podatki, se je francoščino kot drugi tuji jezik učilo še več kot 42 % gimnazijcev, ostali so se učili nemščino in ruščino. V šolskem letu 2010/11 se je francoščino kot drugi tuji jezik učilo le 9 % populacije gimnazijcev. Kar 62 % gimnazijcev si zdaj za drugi tuji jezik izbere nemščino, ostali španščino.

V Evropi živijo državljani iz okoli 200 različnih držav. Ob Dnevu jezikov 2014 je 54 % vprašanih Evropejcev odgovorilo, da poleg materinega jezika obvlada še vsej en tuji jezik. Četrtnina (25 %) obvlada poleg materinega jezika še dva tuja jezika in le 10 % prebivalcev EU govori kar tri tuje jezike. Podatki Euro barometra razkrivajo, kateri so najpogostejši drugi tuji jeziki znotraj EU. Pet najpogostejših tujih jezikov znotraj Unije je: angleščina (38 %), francoščina (12 %), nemščina (11 %), španščina (7 %) in ruščina (5 %). Med državami, kjer je zelo visok odstotek državljanov, ki obvladajo vsaj en tuj jezik, je tudi Slovenija. Vodi Luksemburg (98 %), sledijo pa Latvija (95 %), Nizozemska (94 %), Malta (93 %), Slovenija in Litva z 92 % ter Švedski (91 %).

Od slovenskih osnovnošolcev, se jih angleščino kot prvi tuji jezik uči 97 %, od srednješolcev pa 94 %. Od tistih, ki se v okviru predmetnika ali v okviru izbirnih vsebin učijo še drugi tuji jezik, se jih uči nemščino na osnovnošolski ravni kar 77 %, na srednješolski ravni pa 65 %.

Na lestvici najbolj priljubljenih tujih jezikov se iz leta v leto dviga španski jezik, ki je na osnovnošolski in srednješolski ravni izpodrinil francoščino.

2.5 Zgodovinska povezanost Francije in Slovenije

V tem delu želimo predstaviti zgodovinsko povezanost Francije in Slovenije. Ker zgodovinarji smatrajo obdobje Ilirskih provinc za čas, ki je pustil močnejše sledi v življenju Slovencev, smo se odločile, da ga bolj natančno predstavimo. Poskusile smo ugotoviti, kakšne so sledi Francozov in francoščine tudi v Celju. V knjigi Zgodovinske dimenzije Ilirskih provinc, ki jo je uredila Barbare Šterbenc Svetina, se Nataša Kolar sklicuje na delo zgodovinarja Celjana Ignacija Orožna Celjska kronika iz leta 1854. Dokazano je, da so Francozi kot vojaki bili v Celju 26. in 29. maja ter 4. junija 1809, ko so pod vodstvom generala Marmonta korakali skozi Celje, kjer so s plenjenjem v Celju in njegovi okolici naredili veliko škode. Nazaj na Kranjsko pa so se vračali 2. novembra 1809. Niso pa svoje ureditve Ilirskih provinc razširili na Celjsko.

2.6 Ilirske province in njihov vpliv na življenje Slovencev

Ilirske province so bile državna tvorba, ki je obsegala tudi del slovenskega ozemlja. Obstajale so med leti 1809 in 1813. Sestavljene so bile iz 6 civilnih provinc - Koroška, Kranjska, Istra, Civilna Hrvaška, Dalmacija, Dubrovnik – ter vojne Hrvaške s posebnim statusom. Glavno mesto je bila Ljubljana in tu je bil sedež vlade. Najpomembnejša upravna mesta in vlado so večinoma zavzemali Francozi, torej so tam uporabljali francoščino. V sodstvu in nižjih mestih so bili na čelu tudi domačini, tako so uporabljali tudi italijanščino in nemščino. Javnosti namenjeni vladni ukrepi pa so bili večjezični. Lotili so se tudi pomembnega družbenega vprašanja – odprave fevdalizma. Ta sicer nikdar ni bil odpravljen v celoti in so je zato francoska oblast izgubila kar nekaj privržencev.

Slika 5: Zemljevid Ilirskih provinc

Vir: <http://www.zgodovina.eu/hrvati/zgodovina/hrvatov.htm>

Ustanovitev Ilirskih provinc je med Slovenci vzbudila prvo narodno zavestno prebujanje. Prav tako so v prihodnosti močno vplivale na slovensko-francoske kulturne in znanstvene stike. Z uvedbo slovenščine v šole so Slovincem priznali osnovne pravice.

V spomin na čas Ilirskih provinc stoji v Ljubljani na Trgu francoske revolucije (do 1952 Napoleonov trg) Ilirski steber kot spomenik Ilirskim provincam in je delo arhitekta Jožeta Plečnika in kiparja Lojzeta Dolinarja. Palmova vejica na stebru je darilo francoske republike.

2.7 Kulturna povezanost Francije in Slovenije

Zelo pomembno je dejstvo, da se je kulturna povezanost Francije in Slovenije začela že zelo zgodaj. Najbolj pogosti so bili in so še stiki na literarnem področju, čeprav tudi na drugih področjih niso zanemarljivi. Ker je nemogoče predstaviti vse, smo se odločile samo za nekatere najbolj pomembne in se pri tem zazrle predvsem v preteklost obeh držav.

2.7.1 Slovenija in Slovenci v francoski literaturi

Pierre Bayale je v *Dictionnaire historique et critique* (1603) napisal gesli o protestantskih piscih Primožu Trubarju in Juriju Dalmatinu ter omenil Adama Bohoriča in Janeza Mandelca.

Charles Nodier je 1813 v Ljubljani postal knjižničar in urednik glasila Ilirskih provinc *Télégraphe officiel des Provinces Illyriennes*. Po vrnitvi v Pariz je napisal nekaj del z balkansko motiviko. Najbolj znan je *Jean Sbogar* (1818). V slovenščino je preveden dvakrat; prvič 1886 kot Ivan Zbogar, izhajal je v *Slovenskem narodu* 1886, in drugič 1932 kot Janez Žbogar. Delo govori o slovenskem razbojniku. V neprevedenih delih *Smarra* (1821) in *Mademoiselle de Marsan* (1832) omenja slovenske znamenitosti, med drugim tudi Ljubljano, ki jo označi kot prijetno in radoživo. Po njem se imenuje Francoski inštitut v Ljubljani. Bil je pisatelj in prijatelj slovenskega naroda. Zapisal je: »Največji zločin je uničiti narodu jezik z vsem, kar je v njem upanja in domislic«. V Ljubljani je živel in delal v letih 1812 in 1813.

Slika 6: Charles Nodier

Vir:http://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Nodier

Valentin Vodnik se je rodil leta 1758, umrl pa leta 1819. Bil je slovenski pesnik, učitelj in urednik. Simpatiziral je z idejo, da se slovenščina pojavi tudi v šolah. Ko so slovensko ozemlje zavzeli Francozi je videl možnost, da se to uresniči. Prav tako je bil tudi navdušen nad francoskim priznavanjem pravic narodov.

Napisal je pesem **Ilirija oživljena**. Ta pesem je kasneje postala tudi prvi prevod slovenskega dela v francoščino (prevedel Louis Léger v reviji Le Monde Slave). Avstrijci niso bili navdušeni nad njegovim sodelovanjem s Francozi in so ga celo predčasno upokojili.

Slika 7: Valentin Vodnik

Vir: http://en.wikipedia.org/wiki/Valentin_Vodnik

Lucien Tesnière je bil prvi lektor francoskega jezika v Ljubljani, francoski jezikoslovec in dopisni član SAZU. V Parizu je doktoriral s tezo o slovenski dvojini (Les Formes du duel en slovène, 1925). Napisal je delo Oton Joupantchitch, Poète Slovène: l'homme et l'œuvre, 1931, ki je antologija poezije Otona Župančiča.

Pred 2. svetovno vojno je bilo v prevedeno delo Josipa Jurčiča, Jurij Kozjak, ki je bilo večkrat ponatisnjeno v Franciji in Kanadi.

Zbirka **Poètes d'aujourd'hui** (1965) je največji prodor slovenske poezije v Francijo in Evropo. V tej knjigi je bilo nekaj Kosovelovih pesmi objavljenih prej v francoščini kot v slovenščini. Leta 1973 je bil na pariškem Državnem inštitutu za orientalske jezike in kulture ustanovljen lektorat slovenskega jezika. Vodil ga je nekdanji lektor francoščine v Ljubljani Claude Vincenot, ki je napisal slovensko slovnico v francoščini *Essai de grammaire slovène*.

Velik uspeh je doživel **Vladimir Bartol** s prevodom romana *Alamut* (1988), ki je bil nekaj mesecev med najbolje prodajanimi knjigami v Franciji.

André Lacaze, interniranec v koncentracijskem taborišču Ljubelj je svoje spomine opisal v dnevniku *Predor* (*Le Tunnel*, 1978).

Julien Green, Parižan ameriškega porekla je bil 1995 v Sloveniji. Svoje počitnice je opisal dnevniku *Zakaj sem jaz jaz?* (*Pourquoi suis-je moi?*, 1996).

Brina Svit od 1980 živi v Parizu in pravi da je evropska pisateljica, slovenskega rodu, ki piše v francoščini. Napisala je pet romanov, od tega tri v francoščini, ki so kasneje bili prevedeni v slovenščino.

Boris Pahor je slovenski zamejski pisatelj, rojen v Trstu leta 1913. Velja za enega najpomembnejših živečih pisateljev v slovenskem jeziku in je tudi najbolj prevajani slovenski avtor. Njegova dela so prevedena tudi v francoščino. V življenju je dobil precej nagrad, med drugim dve prestižni francoski nagradi: red legije časti (*Chevalier de l'Ordre de la Légion d'honneur*), najvišje francosko državno priznanje, maja 2007 in francoski znak komturja v umetnosti in humanistiki (*Commandeur de l'Ordre des Arts et des Lettres*) leta 2011.

Slika 8: Boris Pahor

Vir: http://www.europarl.si/ljubljana/sl/aktualno/lj-2013/junij2013/boris_pahor.html

Pisatelj **Drago Jančar** je konec novembra 2014 prejel prestižno francosko nagrado za najboljšo tujo knjigo leta, ki jo podeljuje francosko združenje literarnih kritikov in založnikov (prix du Meilleur livre étranger). Nagrajen je bil za roman *To noč sem jo videl*, ki je pod francoskim naslovom *Cette nuit, je l'ai vue* izšel pri ugledni založbi Phebus.

Slika 9: Drago Jančar

Vir: <http://www.delo.si/kultura/knjiga/roman-draga-jancarja-nominiran-za-tri-francoske-nagrade.html>

2.7.2 Francija in Francozi v slovenski literaturi

Plemič **Fran Krištof Frankopan** je leta 1670 v dunajski ječi prevedel nekaj odlomkov iz Molièrovega dela Georges Dandin, kar velja za prvi prevod francoskega literarnega besedila v slovenščino.

Anton Tomaž Linhart si je s svojim prijateljem Martinom Kuraltom dopisoval v francoščini. Linhartova komedija Ta veseli dan ali Matiček se ženi je priredba Beaumarchaisove komedije (La folle journée ou le mariage de Figaro) iz leta 1784.

Oda **Valentina Vodnika** Ilirija oživiljena je bila, z vzporednim latinskim prevodom in oceno zbirke Pesme za pokušino, objavljena 1811 v Télégraphe officiel. Napisal je prvi francoski učbenik za Slovence Početki gramatike, to je pismenosti francoske za latinske šole v Iliriji (1811) in sestavil je slovensko-nemško-francoski abecednik z dodanim slovarčkom (1812), ki je izhajal v Télégraphe officiel.

Pisatelj **Janez Cigler** je napisal povest Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov, francoskih vojakov (1863), ki se dogaja v francoskih mestih Toulon, Besançon in Pariz.

Tudi pisatelj **Janez Jalen** je svojo trilogijo Vozarji postavil v čas Ilirskih provinc.

Ko je bilo 1867 ustanovljeno Dramatično društvo, so začeli so prevajati francoska gledališka besedila, predvsem burke in komedije.

Ob stoletnici Ilirskih provinc so ustanovili Francosko-ilirski krožek, s svojo knjižnico, predavanji in tečaji. 1921 je začel delovati Francoski inštitut z direktorjem Lucienom Tesnièreom in predsednikom Otonom Župančičem.

Kar celo stoletje za Vodnikovim slovarčkom pa sta nastala prva prava slovarja. Prvi francosko-slovenski slovar je napisal Janko Pretnar (1924) in prvi slovensko-francoski slovar Janko Kotnik (1925).

Pomemben dogodek pa je bil, ko so 1967 odprli v Ljubljani Francoski kulturni center, pozneje poimenovan po Charlesu Nodierju.

2.8 Znani Slovenci o francoščini

V brošuri Jezikam francosko, ki jo je za promocijo francoščine leta 2001 izdal Francoski inštitut v Ljubljani, je več znanih Slovencev napisalo svoj prispevek in opisalo svoj odnos do francoščine in kakšen pomen ima v njihovem življenju. Ugotovile smo, da je vsem skupno dejstvo, da je francoščina pomembna v slovenskem in evropskem merilu. Nekatero najbolj zanimivo povzetke vam predstavljamo. V tem primeru bi bile naše hipoteze ovržene, kar smo pričakovale. To so namreč ljudje, ki so ali še opravljajo delo, kjer je cenjeno znanje jezikov, predvsem francoščine. Njihovo delo je različno. So politiki, filozofi, raziskovalci, pevci, pisatelji, pesniki, igralci.

Politik **dr. Janez Drnovšek** je v francoščini videl znanilko sprememb v Evropi in nosilko idej o svobodi, bratstvu in enakosti. Francozi so bili prvi, ki so v času teh sprememb, torej v času Ilirskih provinc, dovolili slovenščini, da se je uveljavila v šoli in javni rabi.

Diplomat **Dimitrij Rupel** je poudaril, da uporablja francoščino, če hoče povedati kaj posebno lepega in pametnega. Ker pa je francoščina tudi jezik diplomacije in tako eden od delovnih jezikov Evropske unije, je zelo koristno, če ga človek zna.

Zgodovinar **Peter Vodopivec** vidi francoščino kot jezik, ki ima posebno melodijo in bogastvo in odpira vrata v svetove brez meja. Znanje francoščine se mu zdi nujno potrebno, saj je francoska zgodovina po njegovem mnenju ena najzanimivejših na svetu.

Filozof **Edvard Kovač** čuti francoščino kot jezik, v katerem je mogoče izraziti pretanjene misli in globoka človeška čustva. Je tudi jezik razuma, svobode in ustvarjalnosti.

Pevec **Zoran Predin** pravi, da njegovo kulturno zavest sestavljajo misli francoskih filozofov, pisateljev in pesnikov. Njegov estetski okus pa so oblikovale slike francoskih slikarjev, francoski filmi in šansoni. Zato rad poje v francoskem jeziku.

Pisateljica **Brina Svit** že mnogo let sobiva z dvema jezikoma. Slovenščina je njen materni jezik, za francoščino pa pravi, da je njen očetovski jezik, ki bedi nad njenim pisanjem v slovenščini.

Pesnik **Boris A. Novak** občuduje zven francoščine in sedaj prevaja francoske pesnike v slovenščino.

Profesor **Janez Šumrada** vidi francoščino kot jezik, ki v povezuje v frankofonsko skupnost več kot 180 milijonov ljudi po vsem svetu. Torej je koristna, lepa, je jezik umetnosti in življenjskih radosti.

Slika 10: Naslovnica brošure Jezikam francosko

Vir: <http://www.uvid.si/slika.php?id=38&ime=naslovnica&slika=174&vr=1>

Tudi v Celju živi znani Slovenec, **prof. Slavko Deržek**, ki nas je skupaj s svojo ženo, **prof. Carmen Deržek**, obiskal na šoli 27. januarja 2015 in nam v daljšem pogovoru zaupal nekaj podatkov o svojem življenju in svojem odnosu do francoščine in njeni vlogi v Sloveniji. Ker je naš someščan, mu posvečamo več prostora in se mu hkrati zahvaljujemo za pogovor.

Slavko Deržek je bil rojen v Petrovčah, tam obiskoval osnovno šolo in kasneje celjsko gimnazijo. Po maturi je vpisal študij jezikov – francoščine in angleščine, zlasti ga je navdušila francoščina, ki se je že v gimnazijskih letih učil sam.

Že pred koncem študija je delal v ljubljanski Drami kot prevajalec pri znanem francoskem režiserju Rogerju Blinu – skrbel je za stik z igralci, leta 1973 pa je prevzel mesto profesorja za angleščino in francoščino na celjski gimnaziji. Z leti je postal pomočnik ravnatelja in se posvetil le še francoščini, ki je že v zgodnji mladosti postala njegov življenjski interes. Zdela se mu je zanimiva, nevsakdanja, »très chic«. Francoski krožek je na gimnaziji skupaj s svojo ženo, tudi profesorico francoščine, vodil dvajset let, redno pripravljajal za državna tekmovanja dijake, ki so praviloma osvajali najvišja mesta. Zaradi posebnih zaslug pri širjenju interesa do francoskega jezika in kulture (ustanovitev Frankofonskega dne) mu je francoska vlada leta 1995 podelila tudi državno odlikovanje Chevalier des Palmes Academie (vitez akademskih palm). Leta 1997 mu je Mestna občina Celje podelila bronasti grb, leta 2004 pa ga je odlikovalo tudi Ministrstvo za šolstvo RS za posebne uspehe pri strokovnem in pedagoškem delu.

Madame et Monsieur, Carmen in Slavko Deržek bosta za mnoge vedno gospa in gospod - povedano po francosko. Kot profesorja francoščine sta s svojim pedagoškim magnetizmom in svetovljanskim pristopom k poučevanju zaznamovala številne generacije celjskih gimnazijcev. Kdor je imel srečo, da ga je usoda postavila pred njun kateder, ta je ostal morda za vedno očaran nad francoščino in francosko kulturo. Med njimi so danes znani Slovenci Tanja Ribič, Manica Janežič Ambrožič, Tina Gorenjak, Mimi Podkrižnik, Anžej Dežan in drugi. O tem pripoveduje njuna bivša dijakinja, novinarka Mimi Podkrižnik v svojem delu Na sončni strani Slovenije, v poglavju z naslovom V malem Celju je lahko doma tudi veliki svet (str. 182-185).

Slika 11: Slavko Deržek

Vir: <http://www.celjskozasavski.si/?id=228>

2.9 Elementi francoščine v slovenščini

V slovenščini je kar nekaj elementov, ki jih je prevzela iz francoščine ali pa so nastali pod vplivom raznih dogodkov. Nekatere med njimi bomo predstavile.

2.9.1 Galicizmi v slovenščini

Galicizem je element francoščine v tujem jeziku, tudi v slovenščini. Nastane predvsem z nadomeščanjem črk v francoščini:

slo.	fra.
a	a, ea
e	e , è, é, ê, ë, ai, ei, er, eu, ey, oeu, ay
i	i, uy
o	o, au, eau
u	u, ou

Nekaj prevzetih besede iz francoščine: bonbon, pardon, avion, format, blond, šik, lila, nobel, simpl, biro, bife, butik, promenada, bistro, klošar, afera, ambasada, ansambel, apartma, bonton, garsonjera, soldat, kamion, pomfrit, žur, šampanjec, meni, pašteta, omleta, sufle, pa tudi beseda kreten je francoska in je prvotno pomenila kristjan, sodobni slovenski pomen pa je dobila skozi pomen "preprost človek"....

Pri prevzetih besedah je več možnosti: pomen se ne spremeni, v francoščini imajo besede lahko širši pomen kot v slovenščini, v slovenščini imajo besede lahko širši pomen kot v francoščini.

Nekatere besede so ostale v slovenščini iz časov Ilirskih provinc: parizar (voz), francoz (ključ), fronki (davki), šipon (vino)...

Na splošno bi lahko rekli, da se galicizmi v pogovornem jeziku veliko redkeje rabijo kot na primer germanizmi in anglicizmi. Galicizmi naj ne bi bili tako pogosti, ker je

francoščina bolj oddaljena mladini in neizobraženim ljudem kot nemščina in angleščina.

2.9.2 Primer načina prevzemanja francoskih besed

Ime znanega vina šipon izvira iz francoščine. In sicer je to popačen izraz »si bon«, ki pomeni tako dober. Francoski vojaki so zahtevali tisto vino, ki je tako dobro. Iz tega smo dobili slovenski izraz šipon (Favrelière, 1989, str. 20).

2.9.3 Še nekaj elementov francoščine v slovenščini

- delati se francoza, iti po francosko: sprenevedati se, narediti se neumnega, oditi brez pozdrava

Zelo verjetno se je ta fraza razširila v naše kraje iz Nemčije zaradi dogodka, ki se je pripetil leta 1717 v Dresdnu (Nemčija), kjer je znani glasbenik Louis Marchand, organist in čembalist na dvoru kralja Louisa XIV, bil na potovanju. Takrat ga je manj znani glasbenik Johann Sebastian Bach pozval na glasbeni dvoboj. Marchand naj bi v noči pred tekmovanjem nenapovedano odpotoval, ne da bi o tem kogarkoli obvestil. Takrat so Nemci začeli oba izraza uporabljati za tiste, ki se naredijo neumne in odidejo brez besed ali pozdrava.

- à la française: skrajšano od »à la manière française« = na francoski način, danes precej bolj rabljeno »à la«, kar pomeni na določen način

Danes je v Sloveniji zelo pogosto uporabljen izraz à la carte v gostinstvu, kar pomeni naročiti hrano po izbiri, kar je na meniju (tudi prevzeto iz francoščine). Že Valentin Vodnik pa je v svojih Kuharskih bukvah objavil recepte, ki so bili pripravljene na »francosko vižo«.

2.9.4 Nekaj priimkov in imen francoskega izvora

Nekateri francoski vojaki so ostali na slovenskih tleh tudi po odhodu Francozov iz naših krajev. Poroka je pomenila rešitev pred ponovnim vpoklicem v vojsko. Po nekaterih slovenskih pokrajinah najdemo priimke, ki naj bi bili francoskega izvora (Ferle, Tibaut,

Šertel, Jerome,...). V zadnjih letih srečujemo med drugim kratka francoska imena, kot so Žan (iz imena Jean), Žana (iz imena Jeanne), Žak (iz imena Jacques), Ivona (iz imena Yvonne) ali pa Mišel (iz Michel), kjer se upošteva izgovor imena, redkeje pa zapis.

3 FRANCOSKE USTANOVE V SLOVENIJI

Najpomembnejši ustanovi, ki se lahko imenujeta Francija v Sloveniji, sta Francosko veleposlaništvo in Francoski inštitut Charles Nodier v Ljubljani, pomembno vlogo pa ima tudi Francoska šola v Ljubljani.

3.1 Francosko veleposlaništvo

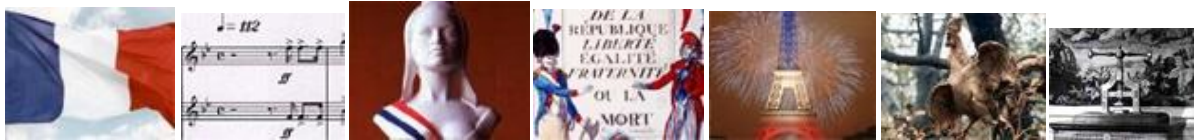

Slika 12: Francosko veleposlaništvo v Sloveniji

Vir: <http://www.filharmonija.si/slo/koncerti/55/modri-abonma-7>

Ker Francosko veleposlaništvo predstavlja Francijo v Sloveniji, smo se odločile, da predstavimo najprej nekaj simbolov Francije. To so zastava, himna Marseillaise, Marianne, gesla francoske revolucije Liberté,Égalité, Fraternité (svoboda, enakost,

bratstvo), 14. julij, francoski državni praznik, petelin in pečat. Vsak od njih ima svojo zgodovino, vsi pa so povezani s francosko revolucijo in francosko republiko v raznih obdobjih. Francozi jih zelo spoštujejo in tudi spoštljivo uporabljajo.

Slike 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19: Francoski simboli

Vir: <http://www.ambafrance-si.org/-Slovensko>

Francosko veleposlaništvo je v Sloveniji od leta 1992. Od takrat se je zvrstilo 7 veleposlanikov. Zadnji je od leta 2012 gospod Pierre-François Mourier, ki s svojo ekipo skrbi za dobro sodelovanje med Slovenijo in Francijo na kulturnem, znanstvenem in gospodarskem področju.

3.2 Francoski inštitut Charles Nodier v Ljubljani

Francoski inštitut v Sloveniji je bil ustanovljen leta 1966 in je del mreže francoskih kulturnih ustanov v tujini. Njegovo poslanstvo je širiti francoski jezik in kulturo v Sloveniji in podpirati programe s teh področij v sodelovanju z lokalnimi ustanovami. S tem so skladne tudi njegove naloge: spodbujati poučevanje francoščine v izobraževalnem sistemu, razvijati kulturna in umetniška partnerstva med državama, sodelovati v slovenskih intelektualnih razpravah, podpirati skupne projekte znanstveno, upravno in strokovno sodelovanje prek dokumentacijskega centra dajati informacije o sodobni Franciji, obveščati študente o dogajanju na univerzah in o študiju v Franciji.

Slika 20: Francoski inštitut Charles Nodier v Ljubljani

Vir: <http://www.lmit.org/baza/francoski-institut-charles-nodier.html>

Francoski inštitut se nahaja v Ljubljani, ob Ljubljani, na Bregu. Imenuje se po Francozu Charlesu Nodierju, ki je v času Ilirskih provinc 2 leti deloval v Ljubljani.

3.3 Francoska šola v Ljubljani

Francoska šola v Ljubljani je bila ustanovljena 1991 in je zasebna ustanova, ki deluje v skladu s slovensko zakonodajo in je del mreže Agencije francoskega izobraževanja v tujini (Agence de l'enseignement français à l'étranger – AEFÉ). Pouk poteka po programu francoskega Ministrstva za šolstvo.

Francoska šola deluje na OŠ Ledina v Ljubljani in sprejema otroke od 2. leta starosti, vseh narodnosti, ne glede na to ali je francoščina njihov materni jezik ali ne.

V vrtcu poučujejo učitelji, ki jim pomagajo ustrezno usposobljeni pomočniki. Učenci so v višjih razredih osnovne šole vključeni v program učenja na daljavo (Enseignement à distance - CNED) ob pomoči dveh inštruktorjev (en inštruktor je zadolžen za naravoslovne predmete, drugi za družboslovne predmete). Ostali učitelji poučujejo šport, likovno in glasbeno umetnost ter jezike (angleščina, slovenščina, italijanščina, latinščina...).

4 RAZISKOVALNI DEL

4.1 Obdelava ankete

Anketa je bila izvedena med osmošolci in devetošolci I. osnovne šole Celje in med naključno izbranimi starejšimi Celjani. V prvem delu so predstavljeni odgovori osnovnošolcev, v drugem delu pa naključno izbranih odraslih. Večina odgovorov je predstavljena grafično in z obrazložitvijo, nekaj pa le z obrazložitvijo, saj so bili odgovori pri teh vprašanjih zelo raznoliki.

I. OSNOVNOŠOLCI (odgovarjalo jih je 62)

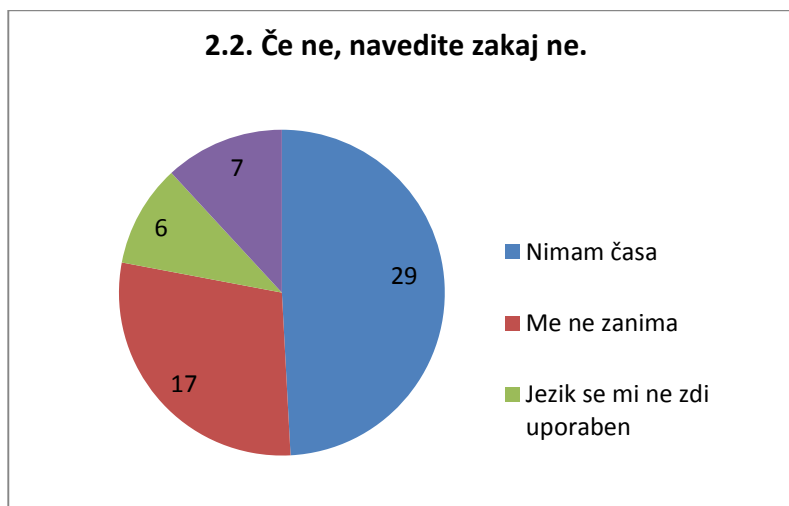

Graf št. 1:

Rezultati se ujemajo z našimi hipotezami. Večina anketirancev ne govori francosko.

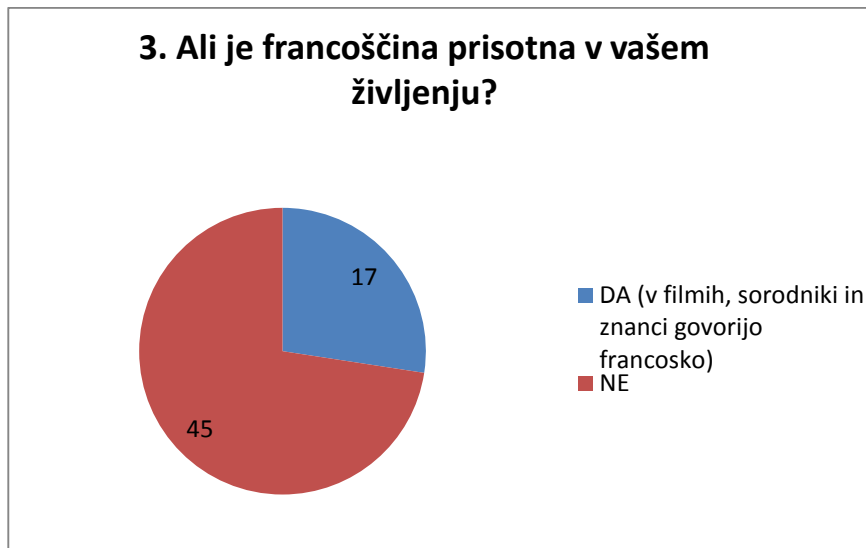

Graf št. 2:

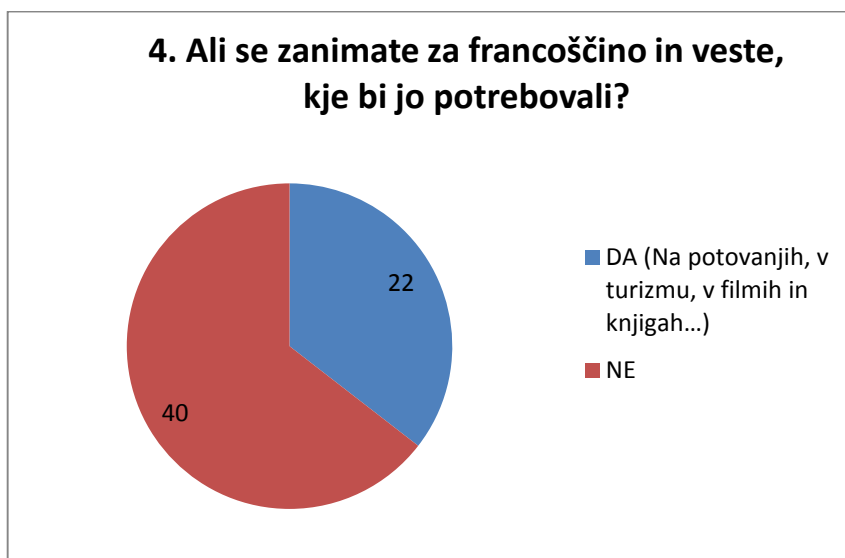
Graf št. 3:

Tudi rezultati pri vprašanjih 2.1 in 2.2 se ujemajo z našimi pričakovanji. Izmed anketiranih se francoščino uči le 5 učencev. Pri tistih, ki se je ne učijo, pa je razlog večinoma, da nimajo časa, veliko jih tudi ni zainteresiranih za jezik. Le šestim se jezik ne zdi uporaben. Nekateri pa se niso odločili za učenje francoščine, ker se jim zdi težka, zapletena ali pa jim učenje jezikov dela težave.

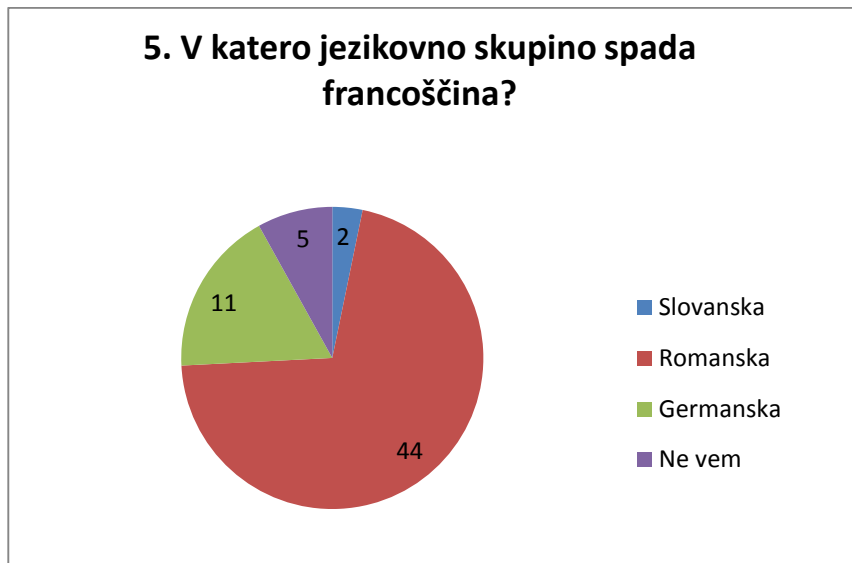
Graf št. 4:

Pri sedemnajstih učencih je francoščina prisotna v življenju. Večina ima francosko govoreče znance ali sorodnike, nekateri pa gledajo filme v francoščini. 45 nima stika s francoščino.

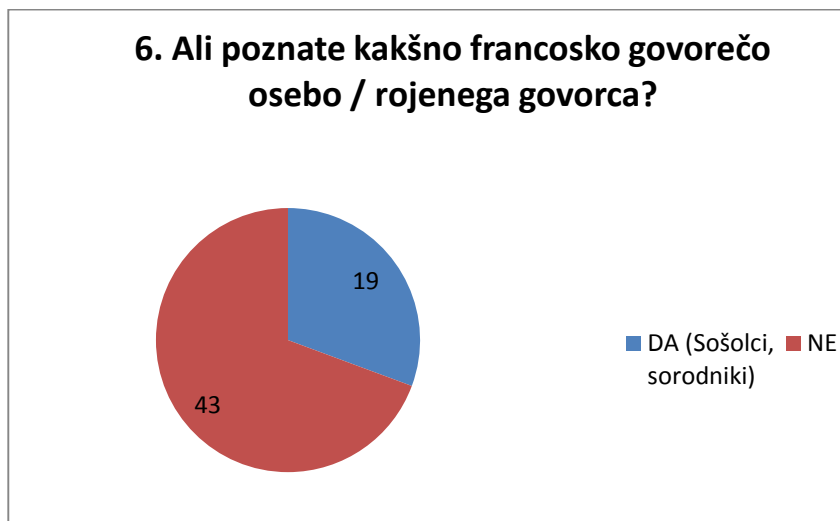
Graf št. 5:

Nekaj več kot tretjina anketiranih se zanima za francoščino in vedo, kje v življenju bi jim prišla prav. Odgovori so bili pričakovani: npr. na potovanjih, v turizmu in za branje knjig ter gledanje francoskih filmov. Več kot polovica je obkrožila NE.

Graf št. 6:

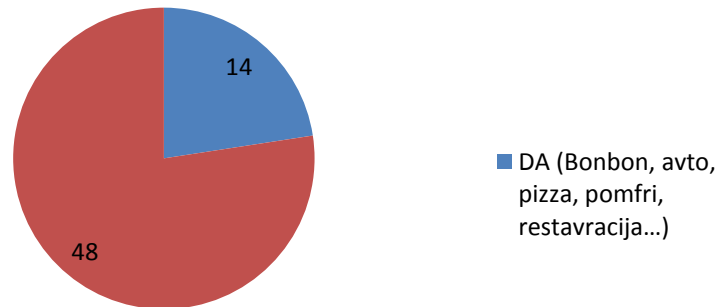
Največ se jih je odločilo za romansko jezikovno skupino, kar smo tudi predvidevale. Približno šestina misli, da je francoščina germanski jezik, 2 da je slovanski, 5 pa jih ni vedelo ničesar.

Graf št. 7:

Večina učencev ne pozna francosko govorečih oseb. Tretjina pa jih pozna; od tega največ sošolcev in sorodnikov.

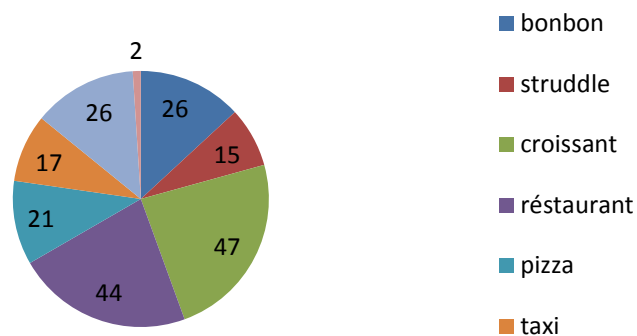
7. Ali mislite, da je v slovenščini kaj besed prevzetih iz francoščine? Če katero poznate, jo napišite.

Graf št. 8:

14 vprašanih pozna prevzete besede iz francoščine. Odgovori so bili različni; največ jih je navedlo *bonbon*, *avto*, *pizza*, (*kar je napačno*), *pomfri*, *restavracija*. Ostali jih je ne poznajo.

8. Ali prepoznate francoske besede med spodnjimi besedami?

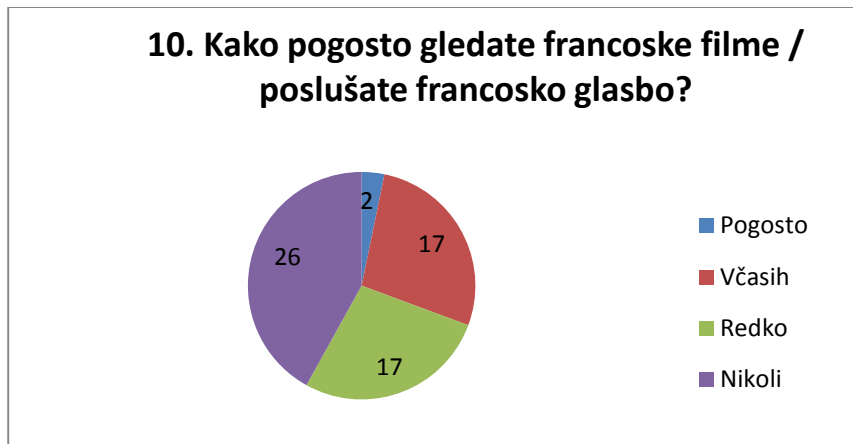

Graf št. 9:

Na voljo je bilo 8 besed. Nekatere so bile francoske, nekatere italijanske, druge pa nemške. Anketiranci so imeli možnost izbire več besed. Največ se je odločilo za besedo *croissant* in *restaurant*. *Bonbon* in *pommes frites* sta bila izbrana 26-krat. Sledili so *pizza*, *taxi* in *struddle*. Le 2 sta se odločila za besedo *wagen*.

9. Kako prepoznate francoščino med drugimi jeziki?

Največ vprašanih francoščino prepozna po izgovorjavi besed in njihovem naglasu; nekaj je ne prepozna oz. slabo; nekateri pa po apostrofih, dolgih besedah ipd.

Graf št. 10:

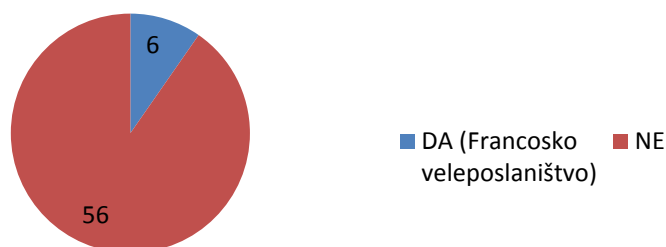
Nekaj več kot tretjina se ne zanima za francoske filme in glasbo. Redko gleda oz. posluša francoske filme ali francosko glasbo 17 učencev. Prav toliko tudi včasih. Pogosto pa le 2. Rezultati se ujemajo z našimi pričakovanji.

Graf št. 11:

36 anketirancev meni, da francoščina ni pomembna pri pridobitvi zaposlitve; skoraj polovici pa se zdi, da je.

12. Ali poznate kakšno francosko ustanovo v Sloveniji? Katero?

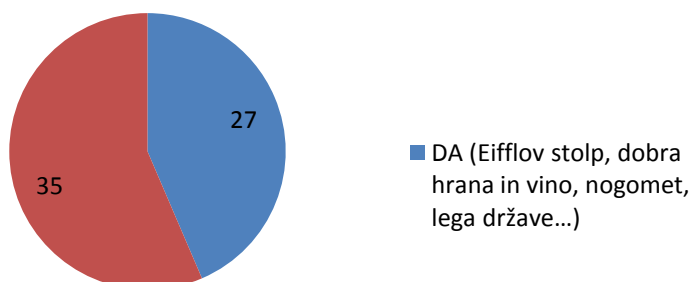
Graf št. 12:

Malo jih pozna francoske ustanove v Sloveniji (6). Tisti, ki jih poznajo, pa navajajo francosko veleposlaništvo. 56 jih ne pozna.

13. Kaj si predstavljate pod izrazom »delati se francoza«?

Največ jih je odgovorilo z »delati se neumnega«. Nekateri niso odgovorili, nekateri ostali odgovori pa so: nič delati, pretvarjati se, izmikati, delati se bogatega, nesramnega, pametnega,...

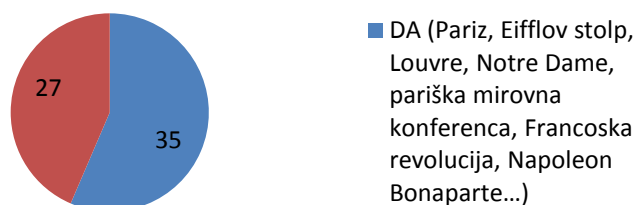
14. Ali kaj veste o Franciji, simbolih, kulturi, hrani, gospodarstvu, športu...?

Graf št. 13:

Tisti, ki so obkrožili DA, poznajo Pariz, Eifflov stolp, značilno francosko hrano, nogomet v Franciji, lego države... 35 anketirancev ne ve nič.

**15. Ali poznate kakšno turistično /
geografsko / zgodovinsko značilnost
Francije?**

Graf št. 14:

Več kot polovica pozna turistične/geografske/zgodovinske značilnosti Francije. Največ jih je odgovorilo, da pozna zgodovinske dogodke in osebnosti (Pariška mirovna konferenca, francoska revolucija, Napoleon Bonaparte ipd.) in pariške znamenitosti (Eifflov stolp, Louvre, Notre Dame).

16. Kako sta bili Francija in Slovenija povezani v preteklosti?

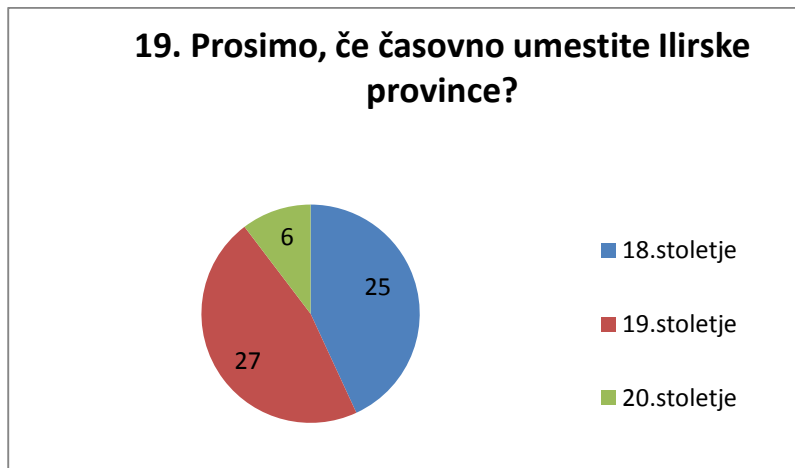
Večina jih ni vedela ničesar, nekateri pa so odgovorili: z Ilirskimi provincami, s francosko revolucijo ipd.

17. Kaj so Ilirske province?

Večina anketirancev ni odgovorila na vprašanje. Nekaj pa jih je odgovorilo: državna tvorba na slovenskem ozemlju, bili smo pod francosko oblastjo, province, postajališča ipd.

18. Kateri del Slovenije so obsegale Ilirske province?

Večina ni odgovorila, nekateri pa so odgovorili: vzhod, jug, severovzhod, Štajersko, Koroško, Kranjsko, Prekmurje. Nihče ni vedel pravilnega odgovora (večinoma zahodni del današnjega slovenskega ozemlja)..

Graf št. 15:

27 učencev je Ilirske province časovno umestilo pravilno (19. stoletje), malo manj v 18. stoletje in le nekaj v 20. stoletje.

Graf št. 16:

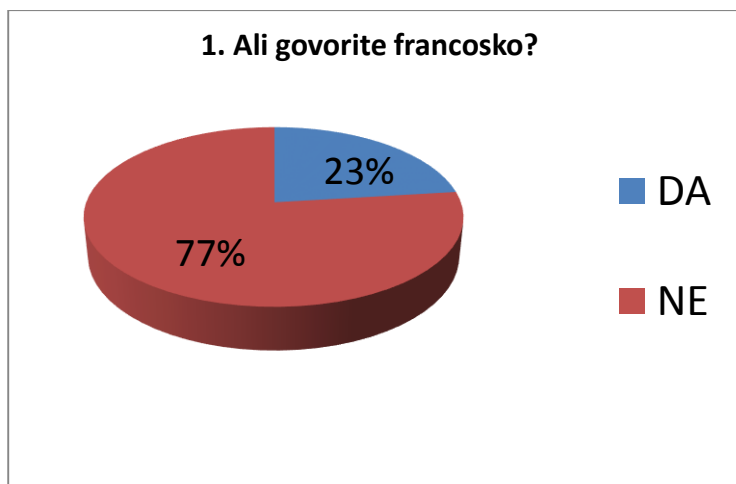
Večina (45) ne pozna osebnosti iz časa Ilirskih provinc. Pri tistih, ki jih poznajo (17) odgovori niso bili raznoliki (npr. Valentin Vodnik, Napoleon Bonaparte, Simon Gregorčič, ki seveda ne ustreza).

Graf št. 17:

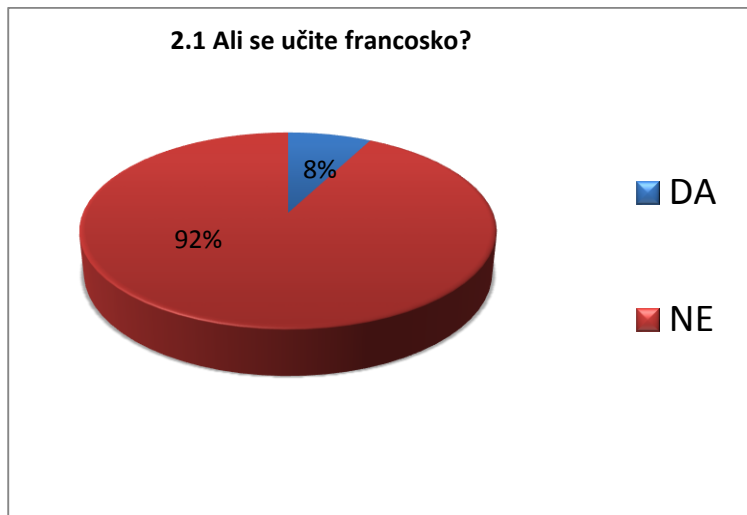
42 vprašanih meni, da Celje ni bilo del Ilirskih provinc, 18 pa, da je bilo. 2 nista vedela nobenega odgovora.

II. ODRASLI (odgovarjalo je 32 naključno izbranih odraslih)

Graf št. 18:

Večina jih ne govori francosko, nekateri pa.

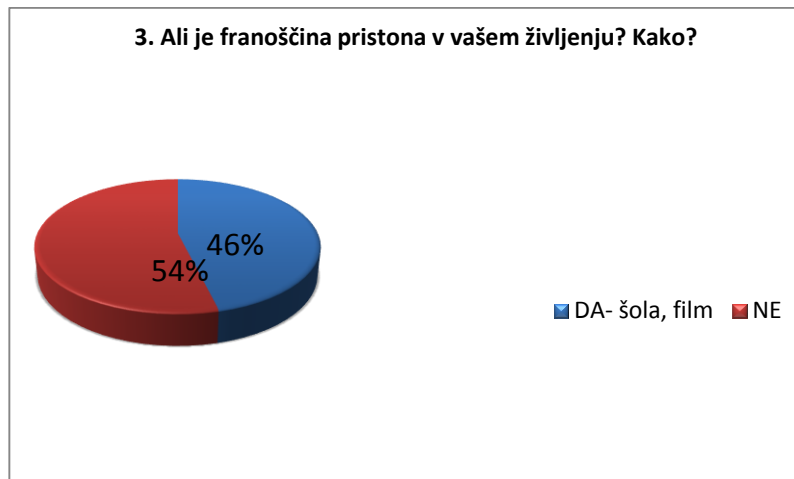
Graf št. 19:

Zelo malo se jih francoščino uči.

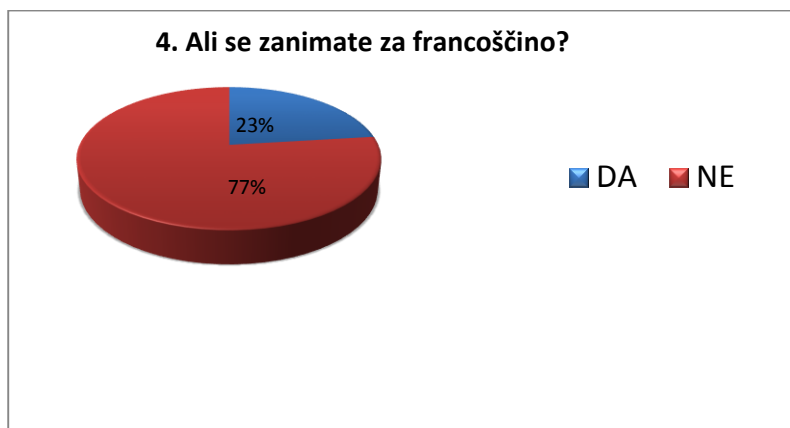
Graf št. 20:

Francoščine se večina ne uči, ker nima časa ali pa ima druge razloge, nekaterih francoščina ne zanima, najmanj pa je takšnih, ki menijo, da je jezik neuporaben.

Graf št. 21:

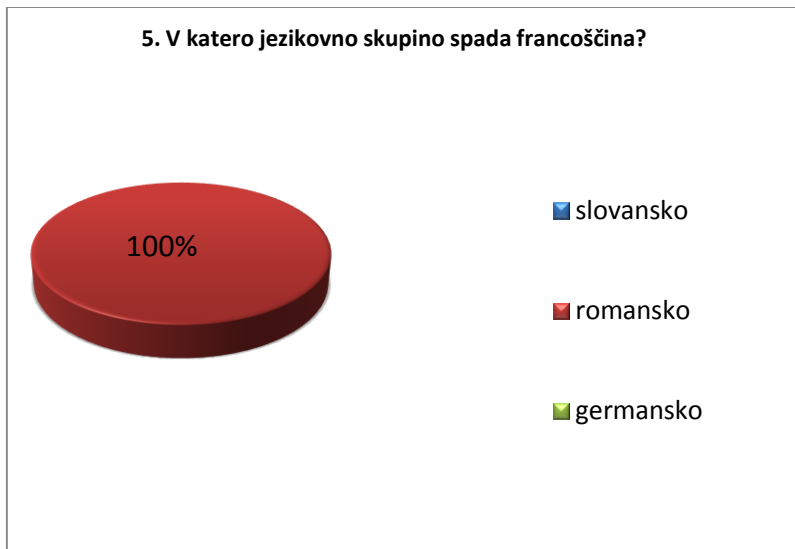
Francoščina pri večini ni prisotna v življenju. Pri tistih, ki pa so odgovorili z DA, pa je prisotna s pomočjo filmov in šole.

Graf št. 22:

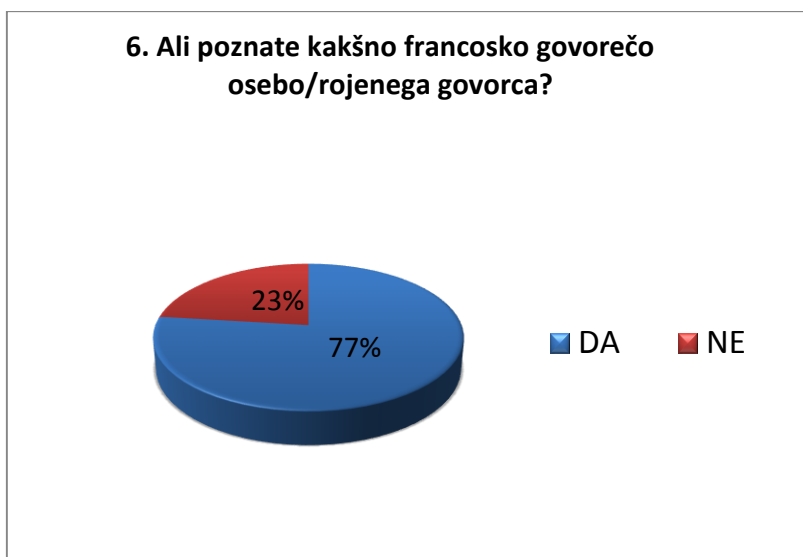
Večina se za francoščino ne zanima.

Graf št. 23:

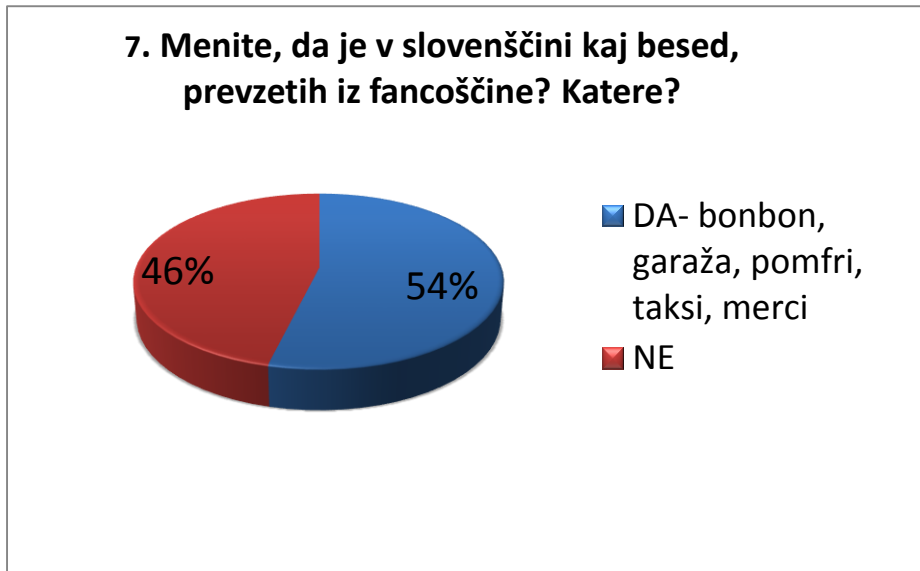
Vsi anketiranci so francoščino dodelili v romansko skupino.

Graf št. 24:

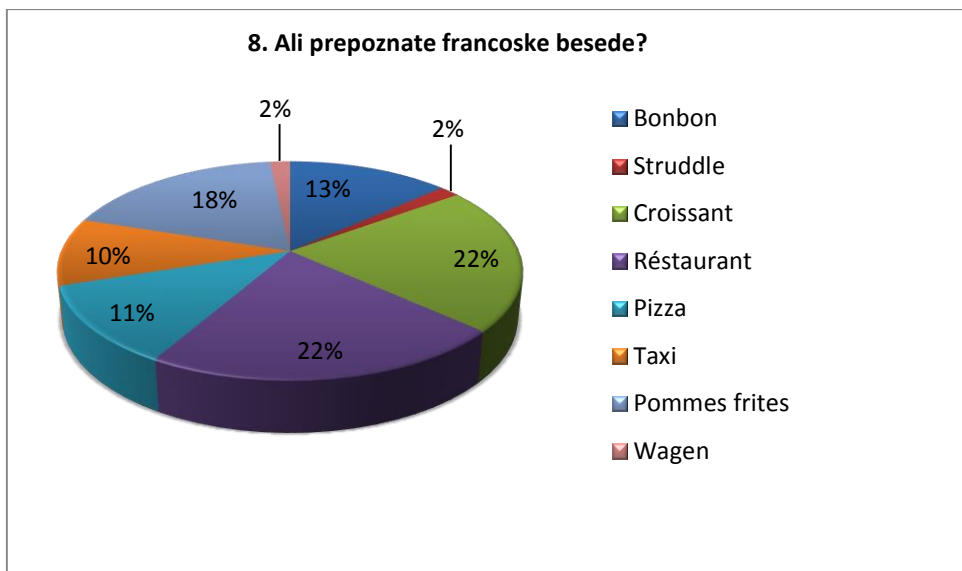
Večina anketirancev pozna vsaj eno francosko govorečo osebo ali rojenega govorca.

Graf št. 25:

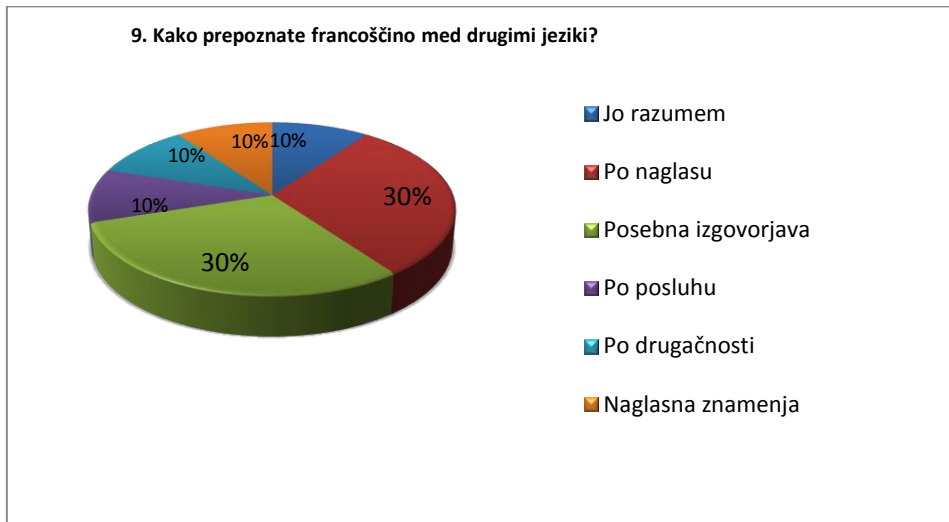
Malo več kot polovica anketirancev meni, da so besede v slovenščini prevzete iz francoščine. Te naj bi bile bonbon, garaža, pomfri, taksi in merci.

Graf št. 26:

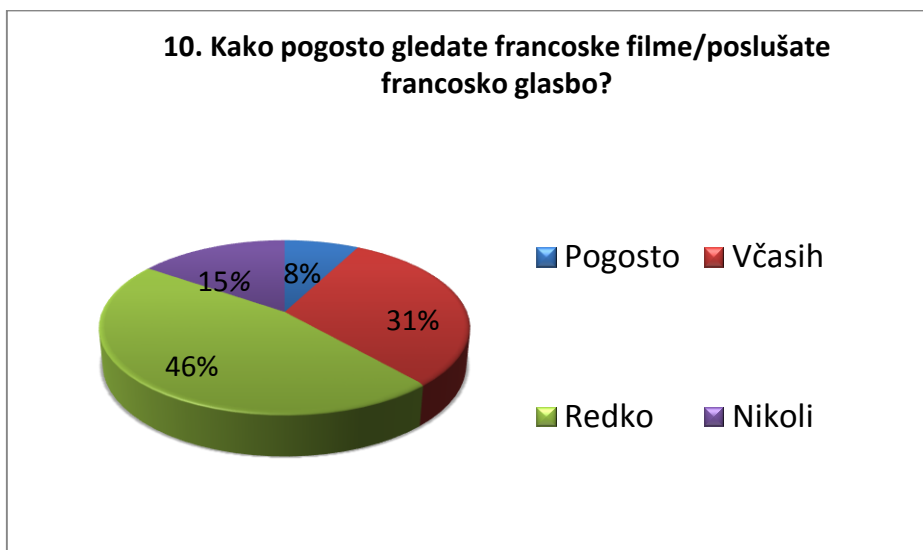
Od navedenih besed jih je največ prepoznalo besedi restaurant in croissant. Malo manj jih je prepoznalo pommes frites, bonbon in taxi. Nekateri pa so odgovorili narobe in kot francoske besede prepoznali besede pizza, wagen in struddle.

Graf št. 27:

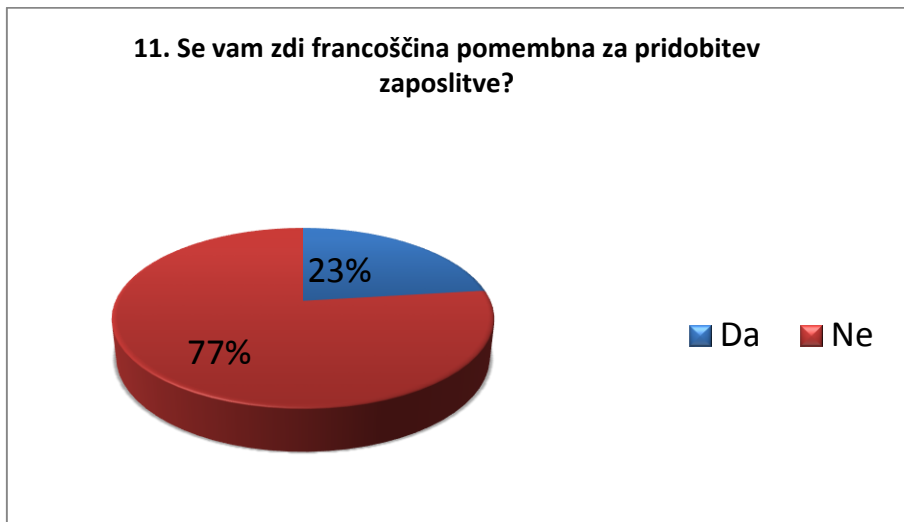
Večina anketirancev francoščino prepozna po naglasu in posebni izgovorjavi, poznajo pa jo tudi po posluhu, drugačnosti, naglasnih znamenjih in ker jo razumejo.

Graf št. 28:

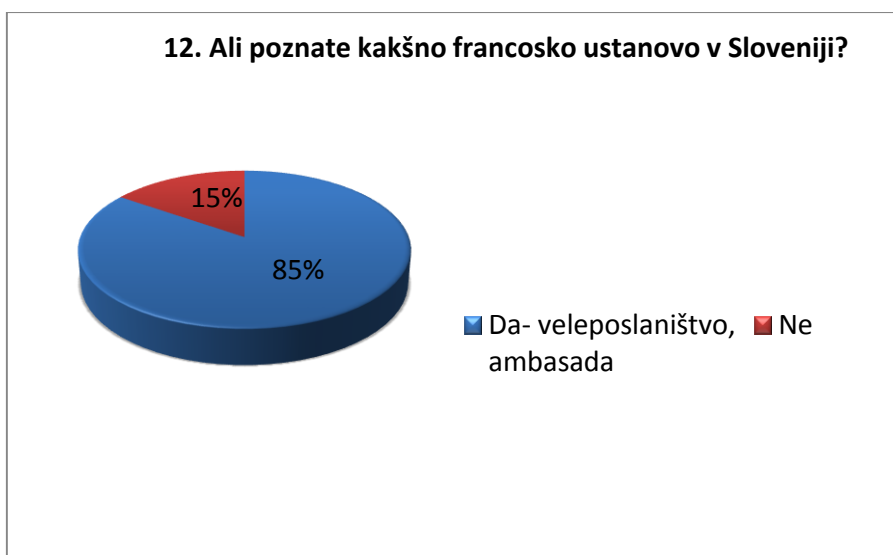
Večina anketirancev redko gleda francoske filme ali posluša francosko glasbo. Malo manj jih to počne včasih ali tega ne počnejo, najmanj pa jih to dela pogosto.

Graf št. 29:

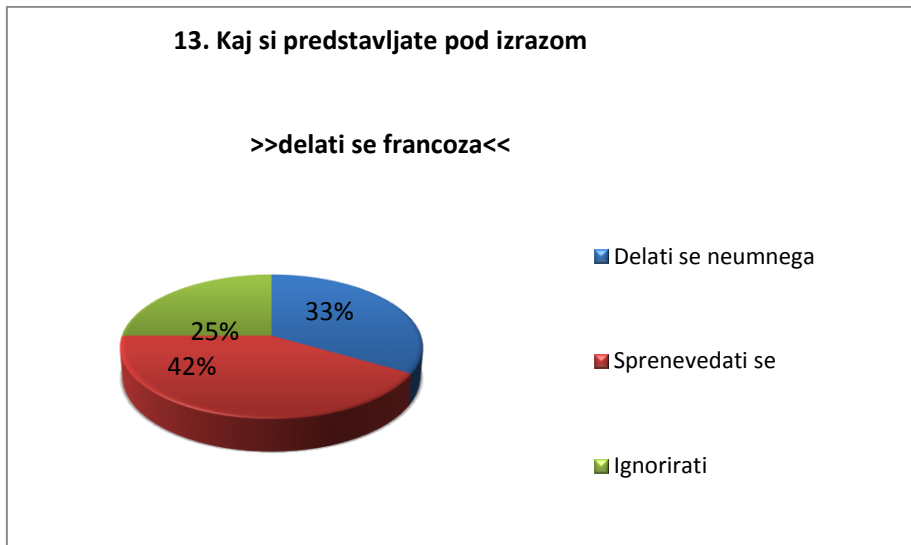
Večina anketirancev meni, da francoski jezik ni pomemben za pridobitev zaposlitve.

Graf št. 30:

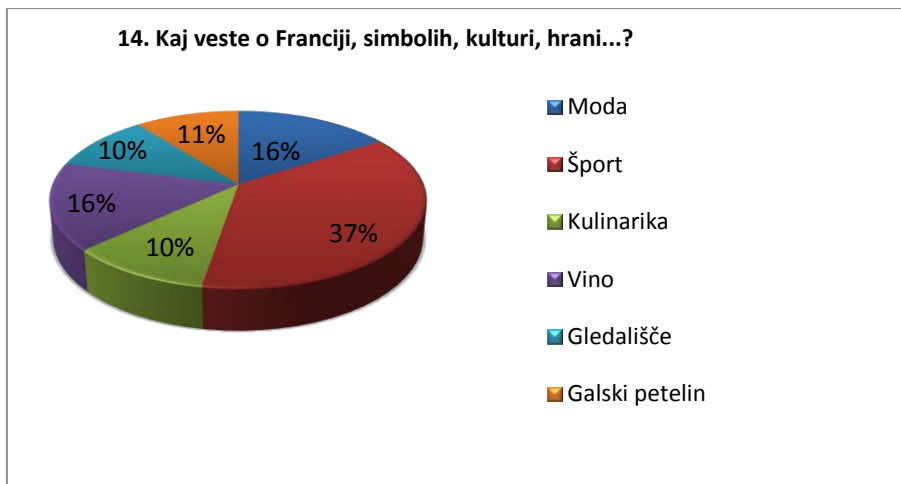
Večina anketirancev pozna kakšno francosko ustanovo v Sloveniji.

Graf št. 31:

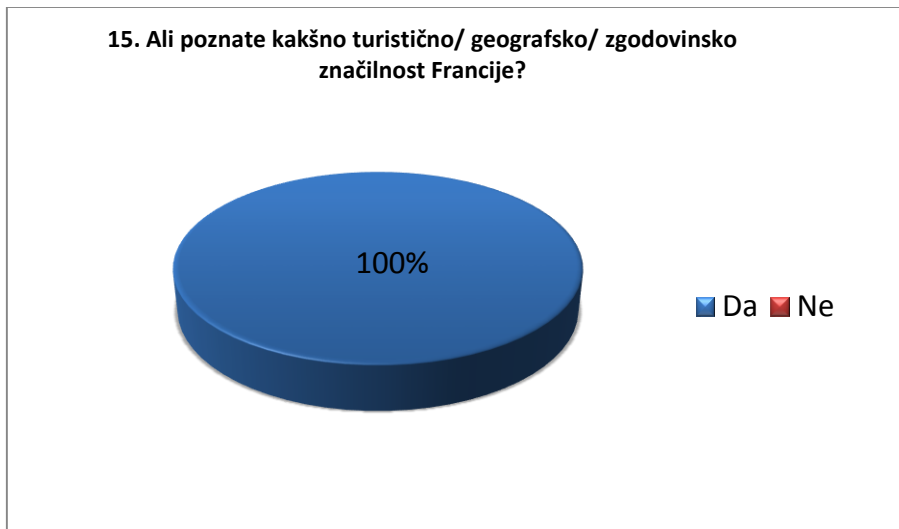
Pod izrazom delati se francoza si večina predstavlja sprenevedati se oz. se delati neumnega, nekateri pa tudi ignorirati.

Graf št. 32:

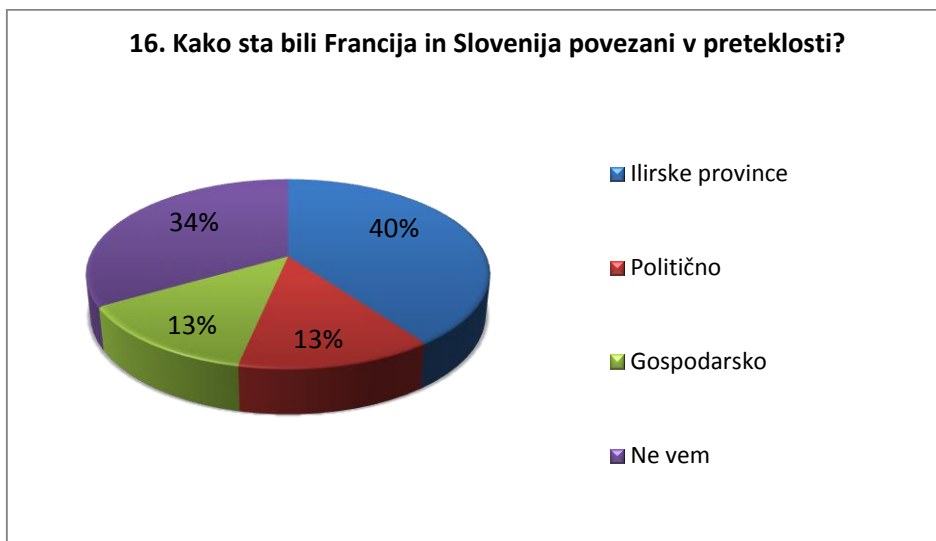
Največ ljudi pozna francoski šport, manj modo in vino, poznajo pa tudi galskega petelina, kulinariko in gledališča.

Graf št. 33:

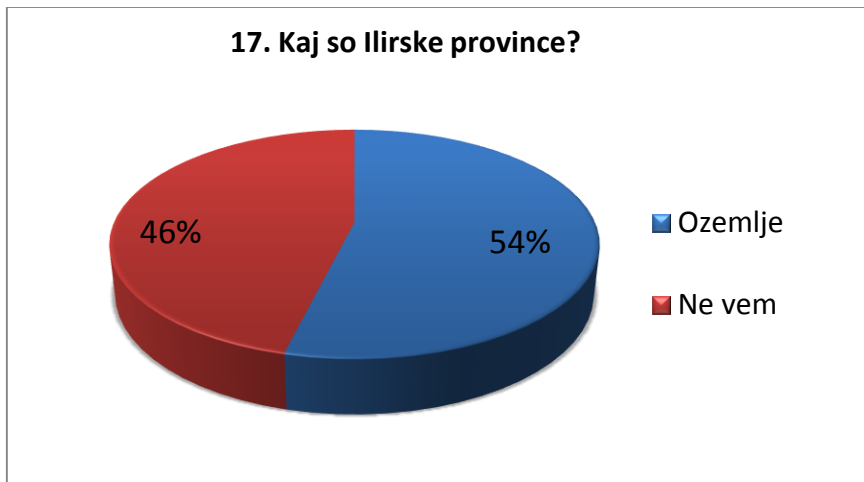
Vsi anketiranci poznajo kakšno francosko znamenitost.

Graf št. 34:

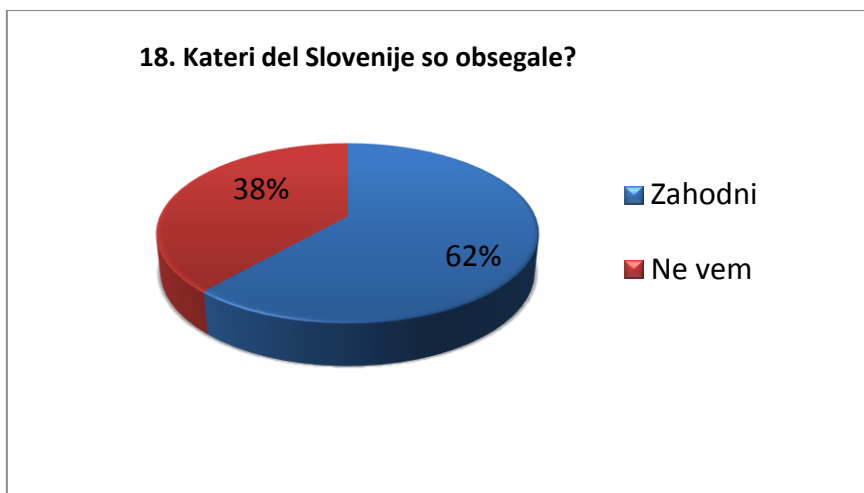
Na vprašanje so največkrat odgovorili, da poznajo Ilirske province ali ne vem, odgovarjali pa so tudi, da politično in gospodarsko.

Graf št. 35:

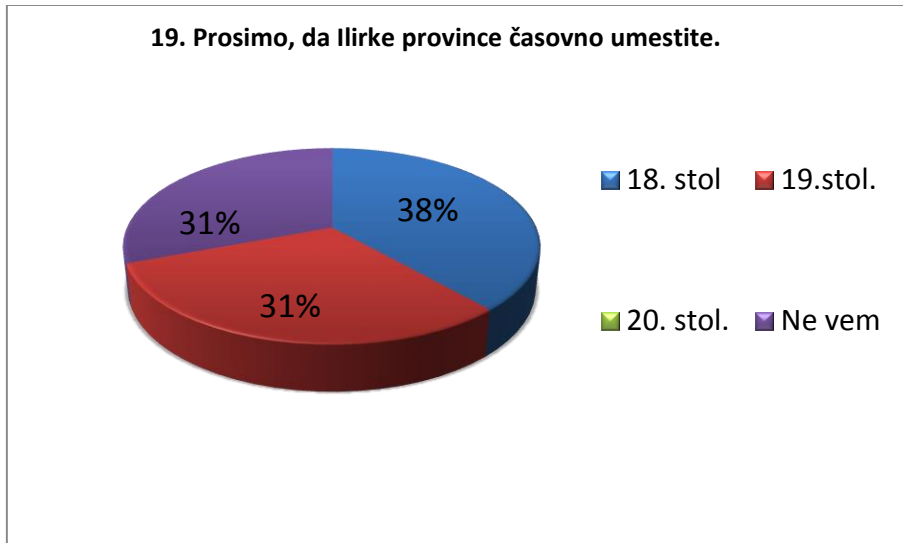
Na vprašanje, kaj so Ilirske province, jih je malo več kot pol odgovorilo z: ozemlje, malo manj pa jih ni vedelo.

Graf št. 36:

Večina anketirancev je odgovorila, da so obsegale zahodni del Slovenije.

Graf št. 37:

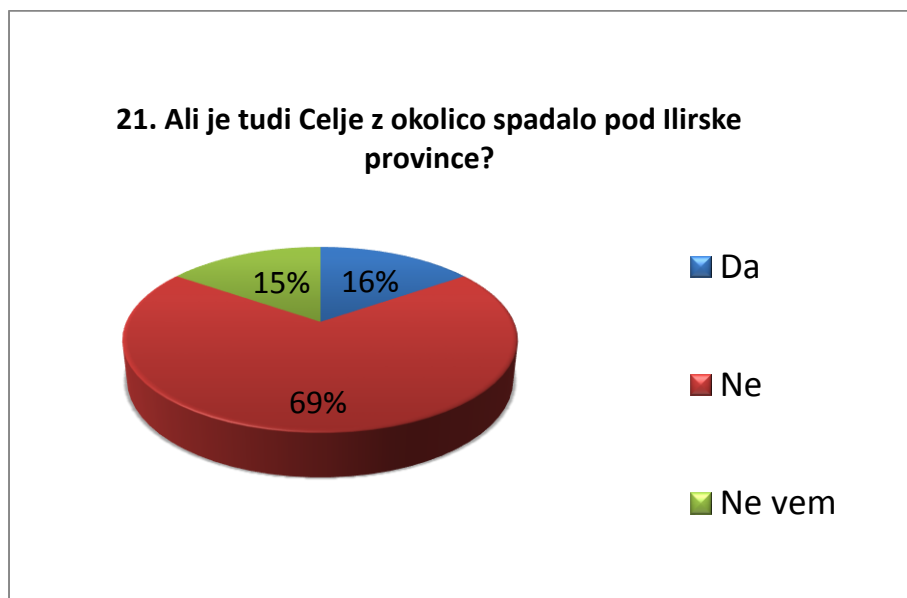
Večina anketirancev je časovno uvrstila Ilirske province v 18. stoletje, nekaj jih trdi, da so obstajale v 19. stoletju, za 20. stoletje pa se ni odločil nihče.

Graf št. 38:

Večina anketirancev pozna osebnost iz časa Ilirskih provinc. To sta Napoleon in Valentin Vodnik.

Graf št. 39:

Večina anketirancev meni, da Celje z okolico ni spadalo pod Ilirske province. Nekateri ne vedo ali pa so se odločili, da je.

4.2 Analiza raziskovalnega dela

Rezultati, ki smo jih pridobile z anketo med osnovnošolci in odraslimi, se po večini ujemajo z našimi hipotezami. Francoščina med ljudmi res ni dovolj poznana. Redkokdo pozna francoske znamenitosti in značilnosti. Nekoliko boljše stanje je pri odraslih, ki so pokazali večje poznavanje Francije in francoščine, kar je razumljivo, saj so glede na svojo starost več časa izpostavljeni raznim vplivom. Malokdo pa se zaveda, da je francoščina dandanes lahko pomembna pri pridobitvi zaposlitve v Sloveniji (podjetje Revoz, Leclerc...) in v Evropi nasploh. Prav tako slabo poznajo zgodovinske povezave med Francozi in Slovenci. Tudi poznavanje Ilirskih provinc je gotovo boljše v krajih, ki so jim bili priključeni, ker je precej internetnih virov, ki govorijo o tem. Zavedamo se, da je anketa bila opravljena na dokaj majhnem vzorcu, a glede na podatke Statističnega urada, da je učenje francoščine v upadanju, menimo, da so dokaj verodostojni in jih lahko posplošimo na večji del Slovenije.

5 ZAKLJUČEK

Zadnjih nekaj mesecev smo posvetile Francozom in francoščini v Sloveniji in raziskovanju njihovega vpliva in pomena v Sloveniji in slovenščini. Lahko rečemo, da je naše delo interdisciplinarno, saj smo se trudile osvetliti domoznansko, družboslovno, jezikovno in zgodovinsko plat. Zavedamo se, da nobeno področje nismo popolnoma raziskale. Za tak podvig je ena raziskovalna naloga premalo. Nekatera področja smo tudi popolnoma obšle (gospodarstvo, znanost), nekatera smo omenile, nekatera smo bolj podrobno raziskale.

Med raziskovanjem smo naleteli na nepričakovano razširjenost in prisotnost Francozov in francoščine v različnih obdobjih in področjih. Z zanimanjem smo sledile sledem do Ilirskih provinc, pri razvoju francoščine pa še precej daleč v preteklost. Vezi med narodoma se prepletajo na osebni, kulturni, jezikovni, gospodarski in državni ravni. Jezikovni vpliv gre gotovo v smeri iz francoščine v slovenščino. Ni pričakovati, da bi Francozi kot velik narod prevzemali besede manjših narodov kot smo Slovenci. Čeprav je v francoščini opaziti besede različnega izvora (angleške, nemške, italijanske, skandinavske, ruske in druge), so Francozi še vedno zelo ponosni na francoščino. Ker živimo v globalnem svetu, pa se noben jezik ne more več razvijati brez vpliva drugih jezikov.

Zadovoljne smo, da smo z našim raziskovanjem prikazale del nevidnih in vidnih vezi med dvema narodoma in jezikoma Evropske unije, ki je svoje daljne zametke imele prav na slovenskih tleh v Ilirskih provincah z glavnim mestom Ljubljano. Te so sicer nastale po zamisli Francoza Napoleona iz drugačnih vzrokov, kot si jih je kasneje za združevanje Evrope po približno 150 letih zamislil veliki Evropejec, tudi Francoz, Robert Schumann. Zadovoljne smo tudi z ugotovitvijo, da je z leti odpadlo marsikaj, kar je Slovence in Francoze ločevalo pred več kot 200 leti in da zdaj skrbno negujemo tisto, kar nas povezuje

6 PRILOGE

6.1 Anketa

Francози in francoščina v Sloveniji

Pozdravljeni! Smo učenke 9. razreda in delamo raziskovalno nalogo z naslovom **Francози in francoščina v Sloveniji**. V veliko pomoč nam bo tudi ta anketa, s katero želimo izvedeti, kako pomembni sta Francija in francoščina je v Sloveniji. Prosimo, če si vzamete nekaj minut in jo izpolnite. Anketa je anonimna. Hvala za vaš čas!

Starost:..... Poklic / izobrazba:..... Spol: M / Ž

1. Ali govorite francosko?

DA NE

2. Ali se učite francoščino? Če ne, zakaj ne?

2.1 DA NE

2.2 Če ne, navedite, zakaj ne.

a) Nimam časa b) Me ne zanima c) Jezik se mi ne zdi uporaben

č) drugo _____

3. Ali je francoščina prisotna v vašem življenju? Kako?

DA _____ NE

4. Ali se zanimate za francoščino in veste, kje bi jo potrebovali?

DA _____ NE

5. V katero jezikovno skupino spada francoščina?

a) slovansko b) romansko c) germansko

6. Ali poznate kakšno francosko govorečo osebo / rojenega govorca?

DA _____ NE

7. Ali mislite, da je v slovenščini kaj besed, prevzetih iz francoščine? Če katero poznate, jo napišite.

DA _____ NE

8. Ali prepoznate francoske besede med spodnjimi besedami? Obkrožite jih.

bonbon struddle croissant restaurant pizza taxi pommes frites wagen

9. Kako prepoznate francoščino med drugimi jeziki?

10. Kako pogosto gledate francoske filme / poslušate francosko glasbo?

a) pogosto b) včasih c) redko d) nikoli

11. Ali se vam zdi francoščina pomembna za pridobitev zaposlitve?

DA NE

12. Ali poznate kakšno francosko ustanovo v Sloveniji? Napišite, katero.

DA _____ NE

13. Kaj si predstavljate pod izrazom »delati se francoza«?

14. Ali kaj veste o Franciji, simbolih, kulturi, hrani, gospodarstvu, športu ... ?

DA _____

NE

15. Ali poznate kakšno turistično / geografsko / zgodovinsko značilnost Francije?

DA _____

NE

16. Kako sta bili Francija in Slovenija povezani v preteklosti?

17. Kaj so Ilirske province?

18. Kateri del Slovenije so obsegale?

19. Prosimo, če jih časovno umestite:

a) 18. stoletje b) 19. stoletje c) 20. stoletje

20. Ali poznate kakšno francosko ali slovensko osebnost iz časa Ilirskih provinc?

DA _____ NE

21. Ali je tudi Celje z okolico spadalo pod Ilirske province?

DA NE

6.2 Pogovor s prof. Slavkom Deržkom – vprašanja:

Obisk prof. Slavka Deržka, 27.1. 2015, v šolski knjižnici I. OŠ Celje

1. Kdaj ste se začeli učiti francoščino?
2. Zakaj ste se odločili za ta jezik?
3. Kako pogosto uporabljate francoščino zdaj, ko ste v pokoju?
4. Delali ste kot profesor francoščine. Zakaj ste se odločili za ta poklic?
5. Ali bi lahko opisali kakšno zanimivost iz časa vašega poučevanja?
6. Ali se spomnite kakšne anekdote v povezavi s francoščino in Francozi?
7. Z dijaki ste pripravljali tudi gledališke igre v francoščini. Ali lahko poveste kaj več o vašem delovanju na tem področju?
8. Za svoje delo ste dobili kar nekaj nagrad, tudi iz Francije. Katere so in kaj vam pomenijo?
9. Kako bi primerjali položaj francoščine v Sloveniji in svetu nekoč in danes?
10. Kaj menite o znanju francoščine pri znanih Slovencih ali pri Slovencih na visokih položajih, npr. politikih?
11. Ali ste učili katerega od znanih Slovencev?
12. Ali poznate kakšnega znanega Francoza (mogoče povezanega s Slovenijo)?
15. Kaj bi svetovali učencem, ki razmišljajo o učenju francoščine? Zakaj bi se jo naj učili?

7 LITERATURA IN VIRI:

- PODKRIŽNIK, Mimi, GRUDEN, Mateja. 2013. Na sončni strani Slovenije. 1.izd. Ljubljana : Buča.
- SKUBIC, Mitja. 2002. Romanski jeziki. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za romanske jezike in književnosti. (str. 157-199)
- ŠUMRADA, Janez. 1989. Po sledovih prijateljstva = Traces d'amitié. 1.izd. Ljubljana : Cankarjeva založba : Francoski kulturni center Charles Nodier.
- ŠTERBENC SVETINA, Barbara. 2012. Zgodovinske dimenzije Ilirskih provinc. 1.izd. Ljubljana : Založba ZRC.
- Raziskovalna naloga. 1992. Galicizmi v slovenščini, ŽUTIČ, Estela, I. gimnazija v Celju.
- Francoski inštitut v Ljubljani. 2001. Jezikam francosko. Ljubljana : Francoski inštitut v Ljubljani.
- http://www.ukom.gov.si/si/projekti/arhiv_200_let_ilirskih_provinc/ilirske_provinc_e_1809_1813/novi_duhovni_tokovi_in_zacetki_narodnega_preporoda/valentin_vodnik/ (citirano: 1. 12. 2014)
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Francosko-slovenski_literarni_stiki (citirano: 1. 12. 2014)
- <http://www.institutfrance.si/kdo-je-charles-nodier.html> (citirano: 5.12.2014)
- http://www.parkvojaskezgodovine.si/pdf/Glasilo_3_FVZ_05.pdf (citirano: 5. 12. 2014)
- <http://razvezanijezik.org/?page=delati+se+francoza> (citirano: 6. 1. 2015)

Naslovnica:

- http://commons.wikimedia.org/wiki/File:France_Flag_Map.svg
(citirano: 24. 2. 2015)
- http://sl.wikibooks.org/wiki/Slika:Flag-map_of_Slovenia.svg
(citirano: 24. 2. 2015)

Viri slik:

- Slika 1: <http://www.crossed-flag-pins.com/Friendship-Pins/France/Flag-Pins-France-Slovenia.jpg> (citirano: 5. 2. 2015)
- Slika 2: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Frankofonija> (citirano: 5.2.2015)
- Slika 3: <https://www.pinterest.com/pin/173459023123033877/> (citirano: 5. 2. 2015)
- Slika 4: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Frankofonija> (citirano: 9. 2. 2015)
- Slika 5: http://www.zgodovina.eu/hrvati/zgodovina_hrvatov.htm (citirano: 9. 2. 2015)
- Slika 6: http://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Nodier (citirano: 9. 2. 2015)
- Slika 7: http://en.wikipedia.org/wiki/Valentin_Vodnik (citirano: 10. 2. 2015)
- Slika 8: http://www.europarl.si/ljubljana/sl/aktualno/lj-2013/junij2013/boris_pahor.html
(citirano: 10. 2. 2015)
- Slika 9: <http://www.delo.si/kultura/knjiga/roman-draga-jancarja-nominiran-za-tri-francoske-nagrade.html> (citirano: 10. 2. 2015)
- Slika 10: <http://www.uvid.si/slika.php?id=38&ime=naslovnica&slika=174&vr=1>
(citirano:10. 2. 2015)
- Slika 11: <http://www.celjskozasavski.si/?id=228> (citirano: 10. 2. 2015)
- Slika 12: <http://www.filharmonija.si/slo/koncerti/55/modri-abonma-7>
(citirano: 10. 2. 2015)
- Slike 13 – 19: <http://www.ambafrance-si.org/-Slovensko> (citirano: 24. 2. 2015)
- Slika 20: <http://www.lmit.org/baza/francoski-institut-charles-nodier.html>
(citirano: 24. 2. 2015)